

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร
ของนักท่องเที่ยวชาวไทย

นางพรพิมล โตสัจจะ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒน
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
พ.ศ. 2552
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

**A Study of Factors Contributing to the Visit of
Thai Tourists to Mukdaharn Province**

Mis. Phonpimon Tosutja

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master of
Arts Degree in Development Strategies
Graduate School, Ubon Ratchathani Rajabhat University**

2009

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร ของนักท่องเที่ยวชาวไทย
ผู้วิจัย	นางพรพิมล โตสัจจะ
สาขาวิชา	ยุทธศาสตร์การพัฒนา
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชมพูนุท โมราชาติ

คณะกรรมการสอบ

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารี หลวงนา)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชมพูนุท โมราชาติ)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.วิชรภรณ์ จิตรมาศ)

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรบัณฑิตศึกษาประจำสาขาวิชา ได้ตรวจและรับรองว่า
วิทยานิพนธ์เล่มนี้เป็นไปตามมาตรฐานของของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีและให้นับเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อารี หลวงนา)

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ประจำสาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรวุฒิ เอกะกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร ของนักท่องเที่ยวชาวไทย, 93 หน้า, พ.ศ. 2552.
ผู้วิจัย	นางพรพิมล โดสัจจะ
สาขาวิชา	ยุทธศาสตร์การพัฒนา
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชมพูนุท โมราชชาติ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารของนักท่องเที่ยวชาวไทย และเพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารของนักท่องเที่ยวชาวไทย จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และภูมิภาคต้นทาง ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในจังหวัดมุกดาหารและนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวกับบริษัทท่องเที่ยว ในปี 2548 โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 380 คน

ผลการวิจัยพบว่า

สภาพทั่วไปของนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดมุกดาหาร ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 50.8) มีอายุระหว่าง 20-25 ปี (ร้อยละ 60.0) สถานภาพเป็นโสด (ร้อยละ 81.1) และมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย (ร้อยละ 35.0) ประกอบอาชีพรับจ้าง (ร้อยละ 47.6) มีรายได้ต่อเดือนเฉลี่ยเดือนละ 4,000 บาท (ร้อยละ 28.7) มีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดมุกดาหาร (ร้อยละ 65.5) และเคยมาเที่ยวเป็นครั้งที่ 2 (ร้อยละ 39.2)

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร พบว่า ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่ตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร จำแนกตามปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ด้านสังคม และด้านจิตวิทยา พบว่า โดยรวมนักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นในการพิจารณาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในด้านประชากรศาสตร์ ด้านสังคม ด้านจิตวิทยา และด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

ABSTRACT

The Title	A Study of Factors Contributing to the Visit of Thai Tourists to Mukdaharn Province, 93 pp., 2009
The Author	Mrs.Phonpimon Tosutja
Program	Development Strategies
Chairman, Thesis Advisor	Asst. Prof. Chompunoot Morachat, Ph. D.

The objectives of this study were to investigate the factor contributing to the visit of Thai tourists to Mukdaharn province and to compare the opinions of the tourists classified by their demographic features, that is, gender, age, marital status, educational level, occupation, income, and place of residence. A total of 380 tourists, purposively selected from the tourist population who visited Mukdaharn province with the tourist companies in the year 2005. This study employed a five scale rating questionnaire as the research instrument. The statistics used for data analysis included percentage, arithmetic mean, and standard deviation.

The research findings were as follows :

1. It appeared that the majority of the tourists who came to Mukdaharn for a visit were females (50.8%), aged between 20-25 year old (60%) and single (81.1%). They obtained secondary education (35%), and were employed (47.6%) with the averaged income 4,000 baht monthly (28.7%). They resided in Mukdaharn province (65.5%). Nearly forty percent (39.2%) of the respondents had ever once visited Mukdaharn province before.
2. In terms of the factors contributing to their decision to visit Mukdaharn province, on the basis of demographic, social, psychological and tourism product aspects, the overall mean scores were found to be rated at a higher level for all aspects.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชมพูนุท โมราชาติ และผู้ช่วยศาสตราจารย์เวช หกพันนา คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้มีส่วนในการสนับสนุน ช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา แนะนำ ข้อคิดต่าง ๆ ต่อผู้วิจัยมาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอย่างสูงต่อคณาจารย์ สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ใหม่ ๆ แก่ข้าพเจ้า และขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน คือ นายเทวัญ ถนอมพันธ์ นายณัฏกิจ แสงแก้วชูสิน และนายวิชาญชัย แสบงบาญ ที่ให้ข้อเสนอแนะความคิดเห็นและช่วยเหลือการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย อันเป็นผลให้การศึกษาวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สุดท้ายขอกราบขอบพระคุณ คุณบิดา มารดา สามีนี คือ คุณธนุ โตสังข์ และบุตรอันเป็นที่รักยิ่งของผู้วิจัย ตลอดจนพี่ น้อง และหลาน ของผู้วิจัยที่สนับสนุนและเป็นกำลังใจในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คุณค่าและคุณประโยชน์อันพึงได้จากการศึกษาครั้งนี้ขอมอบแด่ทุก ๆ ท่าน

พรพิมล โตสังข์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญแผนภูมิ.....	ช
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ความหมายของการท่องเที่ยว.....	7
ความสำคัญของการท่องเที่ยว.....	9
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยว.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการตัดสินใจ.....	13
แนวความคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่มีผลต่อพฤติกรรมนักท่องเที่ยว.....	16
ทฤษฎีการจูงใจของแม็คไกร์.....	18
ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวของจังหวัดมุกดาหาร.....	20
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	26
สมมติฐานการวิจัย.....	32

3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	33
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	33
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	33
	วิธีการสร้างเครื่องมือ.....	34
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	35
	การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
4	ผลการวิเคราะห์.....	39
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	62
	สรุปผลการวิจัย.....	62
	อภิปรายผลการวิจัย.....	67
	ข้อเสนอแนะ.....	69
	บรรณานุกรม.....	71
	ภาคผนวก.....	73
	ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	74
	ภาคผนวก ข รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	80
	ภาคผนวก ค หนังสือราชการที่เกี่ยวข้อง.....	82
	ภาคผนวก ง รูปภาพสถานที่ท่องเที่ยว.....	86
	ประวัติผู้วิจัย.....	93

สารบัญญัตินี้

ตารางที่	หน้า
4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และภูมิลำเนา.....	40
4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ชาวไทยที่ตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร โดยภาพรวมและรายด้าน.....	43
4.3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบน ของระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ ตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร ด้านสังคม.....	43
4.4 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ชาวไทยในการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร ด้านจิตวิทยา.....	44
4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ชาวไทย ที่ตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร ในด้านผลิตภัณฑ์ การท่องเที่ยว.....	45
4.6 ผลการเปรียบเทียบการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร ของนักท่องเที่ยว ชาวไทย จำแนกตามเพศ.....	47
4.7 ผลการเปรียบเทียบการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารของนักท่องเที่ยว ชาวไทย ในรายด้าน โดยภาพรวม ระหว่างกลุ่มอายุที่ต่างกัน.....	48
4.8 ผลการเปรียบเทียบการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารของนักท่องเที่ยว ชาวไทย โดยการเปรียบเทียบรายคู่ตามวิธี LSD ในรายด้าน โดยภาพรวม ระหว่างกลุ่มอายุที่ต่างกัน.....	49
4.9 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในรายด้าน โดยรวม ระหว่างกลุ่มที่มีสถานภาพ โสดและสมรส.....	50
4.10 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในรายด้าน ระหว่างกลุ่มที่ระดับการศึกษาต่างกัน.....	51
4.11 แสดงการเปรียบเทียบรายคู่ตามวิธี LSD ของปัจจัยด้านสังคม ด้านจิตวิทยา และ ด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว ระหว่างกลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่างกัน.....	52

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.12 แสดงการเปรียบเทียบรายคู่ ของความคิดเห็นต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยว จังหวัดมุกดาหารของนักท่องเที่ยวชาวไทยในรายด้าน ระหว่างกลุ่มที่มี อาชีพแตกต่างกัน.....	53
4.13 แสดงการเปรียบเทียบรายคู่ของความคิดเห็นต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัด มุกดาหาร ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ตามวิธีของ LSD ในรายด้าน ระหว่าง อาชีพที่แตกต่างกัน.....	54
4.14 แสดงการเปรียบเทียบความเห็นต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในรายด้าน ระหว่างกลุ่มผู้มีรายได้ต่างกัน.....	55
4.15 แสดงการเปรียบเทียบรายคู่ ในการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร ของ นักท่องเที่ยวชาวไทย เป็นรายคู่ ตามวิธีของ LSD ของผู้มีรายได้ต่างกัน.....	56
4.16 แสดงการเปรียบเทียบความเห็นต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในรายด้าน ระหว่างผู้มีภูมิลำเนาต่างกัน.....	58
4.17 แสดงการเปรียบเทียบรายคู่ ในการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร ด้านสังคม ด้านจิตวิทยา และ ด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวตามวิธีของ LSD ตามรายคู่ของผู้มีภูมิลำเนาต่างกัน.....	59
4.18 ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นที่ตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารของ นักท่องเที่ยวชาวไทยเกี่ยวกับ การบริการด้านต่าง ๆ.....	60
4.19 ค่าร้อยละของระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ตัดสินใจมาท่องเที่ยว จังหวัดมุกดาหารเกี่ยวกับสิ่งที่ควรมีการพัฒนาปรับปรุงเพื่อพัฒนา การท่องเที่ยว.....	61

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มนุษย์เป็นนักเดินทางนับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ในอดีตมนุษย์เดินทางเพื่อการแสวงหาอาหาร เสาะหาหนังสือเพื่อเป็นเครื่องนุ่งห่มหรือเพื่อการแสวงหาดินแดนใหม่ ๆ มาเป็นอาณานิคม การเดินทางในอดีตต้องใช้เวลายาวนานและเผชิญกับภัยอันตรายมากมาย คำว่าการเดินทางหรือ “Travel” เป็นคำที่มาจากภาษาฝรั่งเศสคือ “Travail” มีความหมายว่าเป็นการทำงานหนัก เพราะในอดีตนั้นการเดินทางของมนุษย์นั้นต้องใช้ทำเป็นสำคัญ ต่อมามนุษย์เริ่มรู้จักใช้ลาในการเดินทางแล้วค่อย ๆ พัฒนาไปสู่การเดินทางทางน้ำ ทางทะเลตามลำดับเพื่อใช้ในการเดินทางเพื่อการค้าขายและธุรกิจต่าง ๆ การสำรวจวิวัฒนาการของการท่องเที่ยวในประวัติศาสตร์ยุคต่าง ๆ ได้แสดงให้เห็นทราบว่า การท่องเที่ยวเกิดขึ้นบนพื้นฐานของปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลายในประวัติศาสตร์ ในขณะที่การผลิตสินค้าและบริการต่างๆ เพิ่มมากขึ้นในสังคมที่ส่งผลให้เกิดเงินตราและเวลาว่างเพื่อการพักผ่อนของผู้คนมากขึ้นด้วย ในขณะที่เดียวกันประชาชนที่ได้รับการศึกษาก็จะนิยมเดินทางท่องเที่ยวมากขึ้น เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้และการศึกษา การปรับปรุงการคมนาคมขนส่งช่วยให้การเดินทางท่องเที่ยวรวดเร็วขึ้น ง่ายขึ้น ราคาถูกลงและมีความปลอดภัยมากขึ้น การปรับปรุงระบบการสื่อสารคมนาคมโดยผ่านระบบการพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ ช่วยทำให้ระบบการตลาดของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในยุคปัจจุบันง่ายขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับในอดีต การท่องเที่ยวในปัจจุบันได้กลายสภาพเป็นอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นประเด็นหลักของยุทธศาสตร์การพัฒนาในหลายประเทศอันจะนำมาซึ่งรายได้และฐานการพัฒนาเศรษฐกิจด้านต่าง ๆ ดังปรากฏความสำคัญในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540 - 2544) ได้กำหนดให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการตอบสนองวัตถุประสงค์ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้เจริญเติบโตอย่างมีเสถียรภาพ มั่นคง และสมดุลเสริมสร้างโอกาสการพัฒนาของคน ในการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาและได้รับผลจากการพัฒนาที่เป็นธรรม วินิจ วิริยางกูร (2532 : 63) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเป็นผลิตภัณฑ์ที่มองไม่เห็น เป็นสินค้าที่มีคุณลักษณะพิเศษเฉพาะตัว การท่องเที่ยวมุ่งที่การขาย และประสบการณ์ที่ลูกค้าหรือนักท่องเที่ยวได้สัมผัสมากกว่าตัวสินค้าที่มีรูปร่างลักษณะทั่ว ๆ ไป ในร้านค้าที่ผู้ซื้อสามารถตรวจสอบตัวสินค้าก่อนตัดสินใจซื้อได้ นอกจากนี้ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว ยังไม่สามารถที่จะเก็บไว้เช่นสินค้าประเภทอื่น ๆ ได้ เช่น บริษัทการบิน

จะต้องใช้ความพยายามในการขายที่นั้ให้หมดในทุกเที่ยวการบิน เช่นเดียวกันกับ โรงแรมที่พยายามจะขายห้องพักให้หมดทุกห้อง ทุกคืนเพราะที่นั้ว่างบนเครื่องบิน หรือห้องพักว่างในโรงแรมก็คือรายได้ที่่จะต้องสูญเสีย ไม่สามารถเก็บไว้ขายวันหลังได้

นับได้ว่าธุรกิจการท่องเที่ยวเจริญก้าวหน้าพัฒนามาเป็นธุรกิจระหว่างชาติที่ จะต้องอาศัยความร่วมมือซึ่งกันและกันระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว มีการแข่งขันและปรับปรุงบริการด้านการท่องเที่ยวเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศมากยิ่งขึ้น เห็นว่าธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจะต้องพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่มที่เป็นกลุ่มลูกค้าเป้าหมายของตน และต้องโดดเด่นไปจากคู่แข่งเพื่อให้ นักท่องเที่ยวสนใจและประทับใจในผลิตภัณฑ์ของตนมากที่สุด นิคม จารุมณี (2536 : 33) นอกจากนี้ยังมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวและพยายามปรับผลิตภัณฑ์ไม่ว่าจะเป็นที่พัก ลักษณะการนำเที่ยว ประเภทสถานที่ท่องเที่ยว และรูปแบบการให้บริการให้สอดคล้องกับความต้องการและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่มให้ถูกต้องมากที่สุด (นาถฤดี มณีเนตร 2546 : 58-67) นอกจากการติดตามพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวแล้ว ยังต้องศึกษาเกี่ยวกับ สิ่งกระตุ้นความต้องการในการท่องเที่ยวคือ สิ่งจูงใจต่าง ๆ ของสถานที่ท่องเที่ยว หรือช่วงเวลาที่น่าสนใจให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจเที่ยวได้ สิ่งต่างๆที่ทำให้ความต้องการถูกระงับไปหรือทำให้นักท่องเที่ยวมีความรู้สึกต่อการเดินทางลดน้อยลง เช่น ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม หรือปัจจัยทางจิตวิทยา สิ่งต่างๆที่เป็นสาเหตุที่กระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเกิดความสนใจในความต้องการที่จะเดินทางหรือวางรูปแบบที่ใช้เพื่อการท่องเที่ยว หรือเป็นสิ่งที่กำหนดรูปแบบพฤติกรรมในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวให้มีความแตกต่างกัน ซึ่งคนเราทุกคนเกิดมาย่อมมีความต้องการไม่เหมือนกัน

จังหวัดมุกดาหารเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นจังหวัดที่ 73 ของประเทศไทย ตั้งเป็นจังหวัดเมื่อ วันที่ 27 กันยายน 2525 โดยแยกตัวออกจากจังหวัดนครพนม ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ตอนบน) ของประเทศไทย เขตแดนติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวโดยมีแม่น้ำโขงเป็นแนวกั้นพรมแดน ห่างจากกรุงเทพมหานครระยะทาง 642 กิโลเมตร พื้นที่ 4,769.65 ตารางกิโลเมตร มีประชากร 338,276 คน ประกอบด้วยชนเผ่าต่าง ๆ รวม 8 เผ่า ได้แก่ ผู้ไท, ไทฮ้อ, ไทข่า, ไทกะโล้, ไทกะเลิง, ไทแสก และไทอีสาน แบ่งการปกครองออกเป็น 7 อำเภอ 52 ตำบล 502 หมู่บ้าน ปัจจุบันจังหวัดมุกดาหารที่มีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจมากขึ้น ซึ่งเป็นผลจากการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 2 ระหว่างจังหวัดมุกดาหารกับแขวงสะหวันนะเขต ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวภายใต้โครงการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจแนวตะวันออก – ตะวันตก (East – West Economic Corridor :

EWEC) ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงเส้นทางตามแนวตะวันออก – ตะวันตก เวียดนาม – ลาว – ไทย – พม่า (ดานัง – ดองฮา – สะหวันนะเขต – มุกดาหาร – แม่สอด – เมียวดี – เมาะละແມ່) อีกทั้งการที่จังหวัดมุกดาหารเป็นจุดศูนย์กลางเศรษฐกิจการค้าชายแดนซึ่งจะเป็นการกระจายสินค้าในกลุ่มประเทศอินโดจีน และจากยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดมุกดาหาร ทำให้มีการสถาปนาเมืองสามแผลด มุกดาหาร – สะหวันนะเขต – กวางจิ ส่งผลให้มีการเปิดรับเอาวัฒนธรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ความเป็นอยู่มีความสะดวกสบายมากขึ้นกว่าเดิม มีการติดต่อแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างกัน โดยเสรีมากขึ้น อัตราการขยายตัวของระดับชุมชนมีมากขึ้น ทำให้สังคมในอนาคตจะมีการสื่อสารข้อมูลกันมากขึ้น ส่งผลให้อัตราจำนวนนักท่องเที่ยวขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างไม่จำกัด และประเด็นที่สำคัญคือจังหวัดมุกดาหารได้กำหนดให้การท่องเที่ยวเป็นยุทธศาสตร์หลักในการพัฒนาจังหวัดโดยมีความมุ่งหวังในการเป็นประตูการค้าและการลงทุนสู่กลุ่มประเทศอินโดจีน

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันพบว่านักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจังหวัดมุกดาหาร ส่วนใหญ่จะใช้จังหวัดมุกดาหารเป็นทางผ่านเพื่อเดินทางต่อไปยังประเทศลาว และเวียดนาม การเดินทางมาจังหวัดมุกดาหารไม่ใช่เป้าหมายหลักแต่เป็นเป้าหมายรอง มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่เดินทางโดยมีเป้าหมายมีเพียงบางส่วนน้อยเท่านั้นที่เดินทางโดยมีเป้าหมายหลักที่จังหวัดมุกดาหาร พฤติกรรมการท่องเที่ยวที่ดึงดูดกล่าวทำให้ประโยชน์ที่เกิดกับจังหวัดมุกดาหาร ด้านรายได้จากการท่องเที่ยว การใช้จ่ายอื่น ๆ เช่น ค่าอาหาร และการซื้อของที่ระลึกจึงมีน้อยมาก เมื่อเทียบกับปริมาณนักท่องเที่ยวจำนวนมากที่ผ่านเข้ามาจังหวัดมุกดาหาร จากปรากฏการณ์ดังกล่าวแล้วผู้วิจัยเห็นว่าเมื่อจังหวัดมุกดาหารเริ่มมีปัจจัยดึงดูดนักท่องเที่ยวที่แตกต่างจากหลาย ๆ จังหวัด เช่น ความเป็นประเทศชายแดน มีแม่น้ำโขง สะพานแม่น้ำโขง และความเป็นอินโดจีน ที่เป็นส่วนจูงใจให้นักท่องเที่ยวจำนวนมากเดินทางมายังจังหวัดมุกดาหาร จะทำอย่างไรจะสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวเหล่านี้อยู่พักค้างคืนหรือเปลี่ยนเป้าหมายมาท่องเที่ยวที่จังหวัดมุกดาหารเป็นหลักมากขึ้น ดังนั้น จึงเห็นว่าการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านตัวแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดมุกดาหารว่าเป็นอย่างไร มีจุดเด่น จุดด้อยอย่างไรและควรจัดให้มีอะไรเพิ่มขึ้นมาบ้าง เพื่อจะนำข้อค้นพบเสนอต่อฝ่ายเกี่ยวข้องเพื่อนำไปดำเนินการให้ดีขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร ของนักท่องเที่ยวชาวไทย
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร ของนักท่องเที่ยวชาวไทย จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และภูมิลำเนา

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปเป็นข้อมูลเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดมุกดาหาร และการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ สังคมของชุมชน ซึ่งผู้วิจัยคาดหวังว่าจะเป็นแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดมุกดาหาร ให้เป็นไปในทิศทางที่ประสงค์ของนักท่องเที่ยวต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในจังหวัดมุกดาหาร และนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวกับบริษัทนำเที่ยว ในปี 2548 จำนวน 40,000 คน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2548 : 11)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในจังหวัดมุกดาหารกับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวกับบริษัทท่องเที่ยว ในปี 2548 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตาราง Krejcie and Morgan (1970 : 32-34, อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด 2545 : 43) ได้จำนวน 380 คน และสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญหรือแบบตามสะดวก

ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรต้น มี 4 ด้าน ได้แก่

ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และภูมิลำเนาของนักท่องเที่ยว

ปัจจัยด้านสังคม ประกอบด้วย กลุ่มอ้างอิง บทบาททางสังคม

ปัจจัยด้านจิตวิทยา ประกอบด้วย แรงจูงใจ ทักษะ การรับรู้

ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว ประกอบด้วย แหล่งท่องเที่ยว และสิ่ง

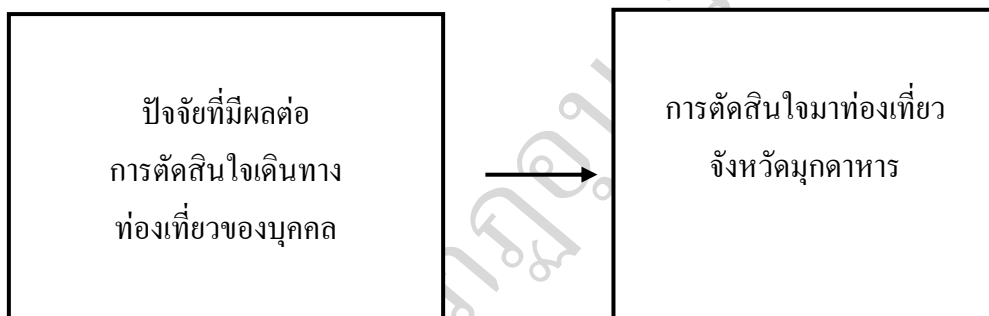
อำนวยความสะดวก

ตัวแปรตาม คือ การตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

แผนภูมิที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ปัจจัย หมายถึง สิ่งที่มีผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารของนักท่องเที่ยวชาวไทย

การท่องเที่ยว หมายถึง การที่นักท่องเที่ยวเดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ ภายในจังหวัดมุกดาหาร และตลอดระยะเวลาเหล่านั้นได้มีกิจกรรมต่าง ๆ เกิดขึ้น การไปเที่ยวชมสถานที่ที่สวยงามหรือทัศนียภาพแปลก ๆ หรือเดินซื้อสิ่งของต่าง ๆ

นักท่องเที่ยว หมายถึง นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร

ปัจจัยด้านส่วนบุคคลและประชากรศาสตร์ หมายถึง ลักษณะเฉพาะบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ภูมิลำเนา

ปัจจัยด้านสังคม หมายถึง ลักษณะด้านสังคมของนักท่องเที่ยวชาวไทย ได้แก่ บทบาททางสังคม เช่น สถานะตำแหน่งหน้าที่การงาน ประกอบด้วย บทบาทและสถานภาพ ซึ่งหมายถึงหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละบุคคลซึ่งไม่เหมือนกัน

ปัจจัยด้านจิตวิทยา หมายถึง ลักษณะด้านจิตวิทยาของนักท่องเที่ยวชาวไทย ประกอบด้วย

แรงจูงใจ หมายถึง มูลเหตุหรือแรงบันดาลใจหรือเหตุผลที่ทำให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร

ทัศนคติ หมายถึง ความคิด ความรู้สึก ของแต่ละบุคคลที่สามารถแสดงออกและสื่อความหมายได้

การรับรู้ หมายถึง รูปรส กลิ่น เสียงที่สัมผัสได้

ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว ประกอบด้วย

แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดมุกดาหาร หมายถึง สถานที่ให้การพักผ่อนหย่อนใจ ให้ความสุขได้ หรือให้ความรู้ เช่น สะพานมิตรภาพไทยลาว แห่งที่ 2

สิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง สิ่ง queื้อให้เกิดความสุขสบาย ไม่ลำบาก เช่น รถยนต์ในการเดินทาง ผู้ที่มีความรู้เฉพาะด้าน สถานที่พัก อาหาร ฯลฯ

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารของนักท่องเที่ยวชาวไทย ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามกรอบการวิจัย ดังนี้

- 2.1 ความหมายของการท่องเที่ยว
- 2.2 ความสำคัญของการท่องเที่ยว
- 2.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยว
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการตัดสินใจ
- 2.5 แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่มีผลต่อพฤติกรรมนักท่องเที่ยว
- 2.6 ทฤษฎีการจูงใจของแม็คไกร์
- 2.7 ผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดมุกดาหาร
- 2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.9 สมมติฐานการวิจัย

ความหมายของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยว หมายถึง การที่คนเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ และตลอดระยะเวลาเหล่านั้น ได้มี กิจกรรมต่าง ๆ เกิดขึ้น การไปเที่ยวชมสถานที่ที่สวยงามหรือทัศนียภาพแปลก ๆ หรือเดินซื้อสิ่งของต่าง ๆ เป็นต้น

การท่องเที่ยวมีหลายรูปแบบด้วยกันทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ระยะเวลาในการท่องเที่ยว ประเภทของการคมนาคม จำนวนสมาชิก หรือค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เป็นต้น (นิคม จารุมณี : 2536 : 14) โดยทั่วไปแล้วอาจจะแบ่งประเภทของการท่องเที่ยวออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. การท่องเที่ยวภายในประเทศ เป็นการท่องเที่ยวไปตามสถานที่ต่าง ๆ ภายในประเทศ การท่องเที่ยวลักษณะนี้จะต้องมีสิ่งจูงใจหลายอย่าง เช่น ความสวยงามของภูมิประเทศ ความสะดวกสบายในการเดินทาง ความปลอดภัย ตลอดจนการโฆษณา หรือมีสิ่งจูงใจโดยเฉพาะของสถานที่นั้น เช่น หลักฐานทางประวัติศาสตร์ หรือศิลปวัฒนธรรมประจำท้องถิ่น เป็นต้น

2. การท่องเที่ยวต่างประเทศ เป็นการท่องเที่ยวไปยังสถานที่ที่ต่างไปจากประเทศของตนและต้องผ่านกระบวนการระหว่างประเทศหลายอย่าง เช่น สุลกากร ด้านตรวจคนเข้าเมือง เป็นต้น ใช้ภาษาต่างประเทศและอาจจะต้องมีมัคคุเทศก์เป็นผู้นำ การท่องเที่ยวต่างประเทศนี้ขนาดของประเทศเป็นสิ่งสำคัญ เช่น ประเทศที่มีขนาดใหญ่จะมีสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวมาก เพราะมีโอกาสที่จะมีสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งอื่น ๆ หลายอย่างมากกว่าประเทศขนาดเล็ก แต่บางครั้งการที่จะต้องเดินทางไกล ๆ ก็อาจเป็นอุปสรรคหรือทำให้นักท่องเที่ยวหมดความสนใจหรือมีความสนใจน้อยลงก็ได้

นอกจากนั้นการท่องเที่ยวยังขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการไปเที่ยวอีกด้วย ซึ่งอาจจะแบ่งลักษณะของการท่องเที่ยวออกได้เป็น 6 ลักษณะ ดังนี้

1) การท่องเที่ยวเพื่อความสนุกสนานและความบันเทิง เป็นการท่องเที่ยวเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศ ประกอบกับความอยากรู้อยากเห็น เพื่อชมทิวทัศน์ วัฒนธรรม ประเพณี ชีวิตความเป็นอยู่ของท้องถิ่นต่าง ๆ หรือท่องเที่ยวไปตามสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน การท่องเที่ยวแบบนี้ ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น รสนิยม ฐานะทางเศรษฐกิจของนักท่องเที่ยว และสิ่งที่ดึงดูดความสนใจของสถานที่แต่ละแห่ง

2) การท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน เป็นการใช้เวลาว่างเพื่อพักผ่อนร่างกายและสมอง อาจรวมถึงการ พักฟื้นหลังการเจ็บป่วย โดยจะใช้เวลาพักผ่อนให้นานที่สุดเท่าที่จะทำได้ สถานที่ไปพักผ่อนจะเลือกที่สงบ สะดวกสบาย อากาศบริสุทธิ์ เช่น ชายทะเล หรือบนภูเขาที่ห่างไกลจากความอึกทึกครึกโครม

3) การท่องเที่ยวเพื่อศึกษาวัฒนธรรม เป็นการท่องเที่ยวที่มักจะมีจุดประสงค์ที่จะศึกษา หาความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของท้องถิ่นต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการท่องเที่ยวด้วย เป็นการศึกษาชีวิตความเป็นอยู่ทั้งในแง่มานุษยวิทยาและสังคมวิทยา เช่น ชมโบราณสถาน ศิลปะหรือการแสดงต่าง ๆ

4) การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา การท่องเที่ยวแบบนี้มีจุดประสงค์ 2 ประการ คือ ประการแรก เป็นการไปชมการแข่งขันกีฬาที่ตนสนใจ เช่น ฟุตบอล มวย เทนนิส ฯลฯ การแข่งขันกีฬานี้ถึงแม้ว่าจะมีการย้ายสถานที่แข่งขันก็ยังมีผู้ชมติดตามไปชมอยู่เสมอ ประการที่สอง เป็นการท่องเที่ยวเพื่อไปเล่นกีฬาหรือออกกำลังกาย ซึ่งการท่องเที่ยวประเภทนี้ สถานที่ที่จะไปเป็นสิ่งดึงดูดให้เกิดการท่องเที่ยว เช่น ชายทะเล ภูเขา หรือการเดินป่าเพื่อยิงนกตกปลาหรือส่องสัตว์ เป็นต้น จากจุดประสงค์ดังกล่าวจะพบว่าประเทศที่มีทัศนียภาพหรือลักษณะภูมิประเทศหลาย ๆ แบบมักจะได้ประโยชน์จากการท่องเที่ยวประเภทนี้มาก

5) การท่องเที่ยวเพื่อธุรกิจ การประชุม และสัมมนา ความจริงแล้วลักษณะการท่องเที่ยวแบบนี้ ไม่น่าจะจัดว่าเป็นการท่องเที่ยว ทั้งนี้เพราะตามหลักแล้ว การท่องเที่ยวต้องเป็นการเดินทางไปเพื่อที่จะท่องเที่ยวหรือพักผ่อน แต่ความเป็นจริงแล้วผู้ที่ไปเพื่อธุรกิจหรือสัมมนามักจะแบ่งเวลาส่วนหนึ่งไว้สำหรับการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแบบนี้สิ่งที่จะเป็นปัจจัยดึงดูดนักท่องเที่ยว คือ ต้องมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่า สนใจ มีสถานที่พักอาศัยหรือมีโรงแรม และระบบการคมนาคมที่ดี สะดวกรวดเร็ว ปัจจุบันนี้การท่องเที่ยวลักษณะนี้มีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นเรื่อย ๆ

6) การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา คือ การที่บุคคลไปต่างประเทศเพื่อการศึกษา ดูงาน หรือวิจัย หรือการแลกเปลี่ยนอาจารย์ นักศึกษา ระหว่างมหาวิทยาลัย และจะอยู่ในประเทศนั้นเป็น เวลานับเดือน การท่องเที่ยวประเภทนี้รวมถึงการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาภายในประเทศด้วย จัดว่า เป็นนักท่องเที่ยวที่ทำรายได้ให้แก่ประเทศอย่างหนึ่ง

จากจุดประสงค์ดังกล่าวทำให้ธุรกิจการท่องเที่ยวเจริญก้าวหน้ากลายเป็นธุรกิจ ระหว่างชาติที่ จะต้องอาศัยความร่วมมือซึ่งกันและกันระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว มีการแข่งขันและปรับปรุงบริการด้านการท่องเที่ยวเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศมากยิ่งขึ้นและมีรูปแบบของการท่องเที่ยวแบบใหม่ๆเกิดขึ้นเสมอเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวเช่นการท่องเที่ยวแบบ Ecotourism หรือการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นต้น

นักท่องเที่ยวมีความต้องการที่หลากหลาย เช่น ความต้องการที่หลากหลายในด้านอาหาร นักท่องเที่ยวบางคนต้องการอาหารที่มีคุณค่าสูง ขณะที่บางคนอาจใส่ใจด้านรสชาติเป็นหลัก และ ในด้านที่พักนักท่องเที่ยวอาจต้องการที่พักที่คล้ายคลึงกับที่อยู่อาศัยของตน ขณะที่บางกลุ่มอาจ ต้องการที่พักที่เรียบง่ายเพื่อการพักผ่อนอย่างแท้จริง เป็นต้น ความต้องการที่หลากหลายเหล่านี้ถูก หล่อหลอมรวมกันโดยสภาพแวดล้อม วัฒนธรรม การศึกษา และ ประสบการณ์

ความสำคัญของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมบริการที่มีบทบาทสูงยิ่งในการนำเงินตราต่างประเทศเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยเป็นอุตสาหกรรมที่ทำรายได้อันดับหนึ่ง เมื่อเทียบกับสินค้า ส่งออกอื่น ๆ การท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและสังคม ดังต่อไปนี้

1. ความสำคัญของการท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจของประเทศ

- 1) เป็นแหล่งที่มาของรายได้ในรูปเงินตราต่างประเทศ
- 2) ช่วยลดปัญหาการขาดดุลการชำระเงินระหว่างประเทศ

- 3) ช่วยสร้างอาชีพและการจ้างงาน
- 4) ก่อให้เกิดการกระจายรายได้
- 5) ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจของท้องถิ่น
- 6) ก่อให้เกิดการกระตุ้นการผลิต

2. ความสำคัญของการท่องเที่ยวต่อสังคมของประเทศ

- 1) ช่วยยกมาตรฐานการครองชีพของคนในท้องถิ่น
- 2) ช่วยสร้างความเจริญทางสังคมให้แก่ท้องถิ่น
- 3) ช่วยอนุรักษ์ฟื้นฟูวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม
- 4) ช่วยลดปัญหาการอพยพย้ายถิ่นของชุมชนท้องถิ่น
- 5) ช่วยกระตุ้นให้มีการคิดค้นนำทรัพยากรส่วนเกินที่ไร้ค่ามาประดิษฐ์เป็นสินค้า

ที่ระลึกจำหน่าย

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยว

คนเราทุกคนเกิดมาย่อมมีความต้องการไม่เหมือนกัน ดังนั้น เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมที่แสดงออกมาของนักท่องเที่ยวกลุ่มต่างๆ ควรทราบเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมต่างๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับสภาพของสังคมที่นักท่องเที่ยวอาศัยอยู่ การคมนาคม ราคาค่าใช้จ่าย รวมถึงปัจจัยที่ควบคุมได้และควบคุมไม่ได้ ซึ่งคนทุกชนชั้นย่อมมีความปรารถนาที่จะเดินทางท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนเมื่อมีโอกาส หรือฐานะทางด้านเศรษฐกิจเอื้ออำนวย เพื่อให้การเดินทางท่องเที่ยวมีความสมบูรณ์มากที่สุดก็ควรจะมีการศึกษาถึงปัจจัยในด้านต่าง ๆ ที่มีส่วนในการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว ของบุคคลประกอบด้วย ปัจจัยภายในหรือปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ สมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ภูมิฐานะ และจำนวนครั้งที่เคยมา

ปัจจัยภายใน หรือปัจจัยส่วนบุคคล มักมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวของบุคคล ยกตัวอย่างเช่น

ด้านอายุ บุคคลแต่ละช่วงอายุจะใช้สินค้าที่ต่างกัน เช่น ทารกจะกินอาหารต่างจากเด็กโตและผู้ใหญ่ การแต่งตัวที่ไม่เหมือนกัน ชอบการเล่น การพักผ่อนในแบบที่ต่างกัน นอกจากนี้ อายุของบุคคลและช่วงวงจรชีวิตของครอบครัวที่ต่างกันก็จะมีค่าใช้จ่ายต่างกัน เช่น ครอบครัวที่เพิ่งแต่งงานใหม่จะใช้จ่ายส่วนใหญ่กับเรื่อง บ้าน รถเฟอร์นิเจอร์ วันหยุด ครอบครัวที่มีลูกเล็กจะใช้จ่ายส่วนใหญ่สำหรับเครื่องอำนวยความสะดวก เช่นเครื่องซักผ้า และสินค้าประเภท อาหารเด็ก ของใช้เด็ก ของเล่นเด็ก เป็นต้น ครอบครัวที่ลูกโตแล้ว มักจะมีฐานะการเงินดีขึ้น จะใช้เฟอร์นิเจอร์ราคา

สูงขึ้น มีการเปลี่ยนของใช้ในบ้านใหม่ ส่วนครอบครัวที่พ่อแม่เกษียณอายุและไม่มีบุตรอยู่ด้วย จะไม่มีรายได้เพิ่มจึงมักจะเก็บเงิน และค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องค่ายา ค่ารักษาสุขภาพ ซึ่งนักการตลาดต้องศึกษาและเข้าใจพฤติกรรมการซื้อที่แตกต่างในแต่ละช่วงอายุของบุคคลและวงจรชีวิตของครอบครัว นอกจากนี้แนวโน้มวิถีการดำรงชีวิตที่เปลี่ยนแปลง เช่น การหย่าร้าง การอยู่เป็นมา การแต่งงานใหม่ ที่มีความเปลี่ยนแปลงไปส่งผลกระทบต่อบริโภคสินค้าที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย

ด้านอาชีพ กลุ่มอาชีพที่ต่างกันก็จะใช้สินค้าที่ต่างกัน เช่น พวกคนงานจะใส่เสื้อผ้าที่เป็นเครื่องแบบ ส่วนผู้บริหารจะใส่สูทราคาแพง นักการตลาดพยายามนำเสนอสินค้าที่ตรงกับความ ต้องการของแต่ละกลุ่มอาชีพ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งออกแบบตัว Software และ Hardware มา เพื่อการใช้งาน สำหรับกลุ่มอาชีพที่ต่างกัน กลุ่มแพทย์ วิศวกร ผู้จัดการผลิตภัณฑ์ นักกฎหมาย พนักงานขาย เป็นต้น นอกจากนี้ฐานะและความมั่นคงทางการเงินของผู้บริโภค ก็มีผลต่อการเลือก ชนิดของสินค้า และทัศนคติเกี่ยวกับการออมเงิน ซึ่งนักการตลาดต้องนำมาพิจารณาเกี่ยวกับการ พัฒนาสินค้า และการปรับเปลี่ยนราคา เป็นต้น

สรุปได้ว่าปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ หมายถึง การตัดสินใจของผู้เลือกได้รับ อิทธิพลจากลักษณะส่วนบุคคลด้านต่าง ๆ ได้แก่ อายุ ขั้นตอนวัฏจักรชีวิต ครอบครัว อาชีพ โอกาส ทางเศรษฐกิจ การศึกษา รูปแบบการดำรงชีวิต บุคลิกภาพและแนวความคิดส่วนบุคคล

ด้านครอบครัว ครอบครัวนับว่าเป็นกลุ่มผู้บริโภคที่สำคัญที่สุดในสังคมสมาชิกใน ครอบครัวมีอิทธิพลโดยตรงต่อพฤติกรรมการซื้อมากที่สุด นักการตลาดให้ความสนใจเกี่ยวกับ อิทธิพลและบทบาทของสมาชิกในครอบครัว ได้แก่ สามี ภรรยา บุตร ต่อการเลือกซื้อสินค้าชนิด ต่างๆ ซึ่งอิทธิพลและบทบาทของสมาชิกในครอบครัวในประเทศและฐานะทางสังคมที่ต่างกัน ก็จะ แตกต่างกันไป ยกตัวอย่างเช่น ในครอบครัวชาวตะวันตกส่วนใหญ่ผู้ชายจะเป็นหัวหน้าครอบครัว และจะมีส่วนสำคัญในการตัดสินใจซื้อสินค้าที่สำคัญราคาสูง ส่วนผู้หญิงหรือแม่บ้านจะมีส่วน สำคัญในการตัดสินใจเกี่ยวกับสินค้าของใช้ในครัวเรือน ส่วนในครอบครัวตะวันตกภรรยาและสามี จะมีบทบาทพอกัน ในการตัดสินใจซื้อสินค้าที่สำคัญและมีราคาสูง ในปัจจุบันครอบครัวจะให้ความสำคัญกับลูกมากขึ้น ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ในครอบครัวจะเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับเด็กและวัยรุ่นลูก จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้ามากขึ้น และนักการตลาดก็หันมาให้ความสนใจกับการจูงใจ เด็กมากขึ้น ตัวอย่างเช่น สินค้าที่สามารถใช้ได้ทั้งครอบครัว การทำโฆษณาสินค้าจะเน้นให้เด็ก อยากรู้ก่อน เพื่อชักจูงให้แม่ซื้อมาใช้ เช่น สถานที่พักผ่อนทั้งครอบครัว ร้านอาหารจะทำให้เด็ก อยากรู้ก่อน

ด้านรายได้ จากความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและสภาพของสังคมที่ เปลี่ยนแปลงไปทำให้เกิดการคิดค้นประดิษฐ์เครื่องมือเครื่องใช้ เพื่อเอื้ออำนวยความสะดวกสบาย

ต่อการประกอบอาชีพมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้คนมีงานทำและมีรายได้เพิ่มขึ้น จึงทำให้มีเงินออมและเหลือพอที่จะนำไปใช้เพื่อกิจกรรมการท่องเที่ยวได้ ด้วยเหตุนี้เอง ทำให้ประชากรมีความปรารถนาที่จะเดินทางไปต่างถิ่นหรือต่างแดน เพื่อการพักผ่อนหรือเพิ่มพูนความรู้ต่อไป

ปัจจัยทางจิตวิทยา (Psychology)

เสรี วงษ์มณฑา (2542 : 24) ได้ให้ความสำคัญทางสภาพจิตวิทยา (Psychological) เป็นลักษณะความต้องการซึ่งเกิดจากสภาพจิตใจซึ่งเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมมนุษย์ ตัวอย่าง นักศึกษาในห้องเรียนนี้ใส่แว่นสายตา เพราะสายตาสั้นเป็นเหตุผลด้านลักษณะทางกายภาพแต่ปรากฏว่าในบรรดาคคนที่สวมแว่นตา ราคาของกรอบแว่นจะไม่เท่ากัน เพราะบางคนสวมแว่นเพื่อให้อ่านหนังสือได้ จะใช้กรอบแว่นอย่างไรก็ได้ แต่บางคนเพื่อให้รางวัลแก่ชีวิตก็สวมกรอบแว่นที่มีราคาแพง ๆ ยี่ห้อหรู ๆ หรือเมื่อบุคคลหิวจะรับประทานอาหารแบบใดก็อึดั้นั้น แต่ถ้ามีคำถามว่ารับประทานอาหารที่ไหนถึงจะดี และจะรับประทานอาหารอะไรดี สภาพจิตใจ แรงกระตุ้น ทำให้เกิดความต้องการที่มากกว่าลักษณะทางกายภาพ ซึ่งเป็นความต้องการด้านจิตวิทยา เช่น บางคนเป็นสิ่วที่ใบหน้าแล้วปล่อยให้หายเองตามธรรมชาติ แต่บางคนต้องเข้าร้านเสริมความงามเพื่อรักษา ทั้งนี้เพราะสภาพจิตใจที่เกิดขึ้นในแต่ละบุคคลนั่นเอง สภาพจิตใจนี้เองเป็นตัวที่ทำให้นักการตลาดสามารถทำการตลาดได้ โดยต้องพิจารณาถึงความต้องการทางด้านจิตวิทยา (ด้านจิตใจ) ซึ่งเป็นสาเหตุให้เกิดความต้องการสินค้า เช่นทำไมผู้บริโภคจึงนิยมสินค้ายี่ห้อที่มีชื่อเสียง ทำไมคนไทยจึงนิยมสินค้าต่างประเทศ ฯลฯ สิ่งรอบ ๆ ตัวเหล่านี้จะมีผลต่อสภาพจิตวิทยา

สำหรับปัจจัยด้านจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว บุคคลมักพิจารณาแหล่งท่องเที่ยวตนเองจะเดินทางไปเยือน จากองค์ประกอบในเรื่อง ชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว ความปลอดภัย จุดประสงค์และรสนิยมส่วนตัว ความคุ้มค่าเงิน หรือการได้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวจากเพื่อนหรือสื่อมวลชน เป็นต้น

การเปรียบเทียบราคาการท่องเที่ยวทำให้นักท่องเที่ยวมีอุปสงค์แตกต่างกัน โดยการเปรียบเทียบราคาของผลิตภัณฑ์กับบริษัทที่เป็นคู่แข่ง หรือกับราคาปีก่อนหน้านี้ ราคาจะแสดงคุณค่าของผลิตภัณฑ์ประกอบกับปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมที่กล่าวก่อนหน้านี้แล้ว ทำให้อุปสงค์แตกต่างไปจากเดิม ราคาการท่องเที่ยวของประเทศต้นทางและปลายทางที่จะไปก็มีผลกระทบต่ออุปสงค์ ถ้าแตกต่างกันมากนักท่องเที่ยวที่มีอำนาจการซื้อสูงจึงจะสามารถไปได้และถ้าราคาท่องเที่ยวที่จุดหมายปลายทางไม่แพงมากนักก็จะดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาได้ในระยะเริ่มแรกเมื่อมีความนิยมชมชอบก็กลับมาเที่ยวอีก

ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว

ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่เห็นตัวกำหนดการตัดสินใจเดินทางไปท่องเที่ยวของบุคคล ปัจจัยด้านนี้ประกอบด้วย สถานที่ท่องเที่ยวมีแหล่งท่องเที่ยวหลายแห่งน่าสนใจอยู่ใกล้ชิดติดกัน เช่น คนที่จะเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารอาจตัดสินใจมาเพราะสามารถเดินทางไปท่องเที่ยวต่อไปยังประเทศใกล้เคียง คือ ประเทศลาวและประเทศเวียดนาม เป็นต้น นอกจากนี้จุดหมายปลายทางก็มีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายได้เที่ยวชม เช่น มีทั้งธรรมชาติ สถานที่สำคัญ ๆ ตลาดนัด ความอร่อยของรสชาติอาหาร บริการที่ดีของสถานที่พักผ่อน และความมีมิตรไมตรีของเจ้าบ้าน เป็นต้น นอกจากนี้ความสะดวกสบายในการคมนาคมก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลเช่นกัน

การคมนาคมขนส่งนับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ส่งเสริมกิจการท่องเที่ยวมาก ถ้าหากขาดการคมนาคมขนส่งแล้ว กิจการท่องเที่ยวที่ต้องเดินทางในระยะไกลทั้งต่างถิ่นและต่างแดนจะกระทำได้ด้วยความสะดวกลำบาก จากการพัฒนาทางด้านคมนาคมขนส่งของรัฐ จึงทำให้การเดินทางเป็นไปได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ค่าใช้จ่ายถูกและปลอดภัย อันส่งผลทำให้ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีกระจุกกระจายอยู่ในท้องถิ่นที่ห่างไกล มีประชากรเข้าไปเยือนเพิ่มมากขึ้น และคนส่วนมากมีโอกาที่จะกระทำได้

จากที่กล่าวมาแล้วเบื้องต้น สามารถสรุปปัจจัยในการตัดสินใจในการท่องเที่ยว ออกเป็นกลุ่มๆในที่จะแบ่งเป็น 4 ปัจจัยหลัก ๆ คือ

1. ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ อายุ เพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพและภูมิฐานะของนักท่องเที่ยว
2. ปัจจัยด้านสังคมศาสตร์ ได้แก่ กลุ่มอ้างอิง และบทบาททางสังคม
3. ปัจจัยด้านจิตวิทยา ได้แก่ แรงจูงใจ ทักษะคิด และการรับรู้
4. ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก

สะดวก

แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการตัดสินใจ

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของแรงจูงใจไว้ดังนี้

สมกมล พวงพรหม (2546 : 131-138) ให้ความหมายของแรงจูงใจไว้ว่า หมายถึง บางสิ่งบางอย่างที่อยู่ภายในตัวบุคคลที่มีผลทำให้บุคคลต้องกระทำหรือเคลื่อนไหวหรือมีพฤติกรรมในลักษณะที่มี เป้าหมาย

เสรี วรย์มณฑา (2542 : 58) ให้ความหมายแรงจูงใจหมายถึงพลังกระตุ้นภายในของแต่ละบุคคลซึ่งกระตุ้นให้บุคคลเกิดการปฏิบัติ

สาเหตุของการเกิดแรงจูงใจ

พิบูล ทีปะपाल (2545 : 156) กล่าวถึงสาเหตุของการเกิดแรงจูงใจไว้ดังนี้

1. แรงจูงใจที่เกิดจากตัวผลิตภัณฑ์ (Product Buying Motives) ได้แก่แรงจูงใจที่เกิดขึ้นกับผู้บริโภคที่ต้องการสินค้าและบริการมาเพื่อตอบสนองความต้องการให้ได้รับความพอใจ
2. แรงจูงใจที่เกิดจากเหตุผล (Rational Buying Motives) เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากการพิจารณาของผู้ซื้ออย่างมีเหตุผลก่อนตัดสินใจซื้อ แรงกระตุ้นประเภทนี้ได้แก่
  - 2.1 ความประหยัด เช่นราคาที่ถูกกว่า
  - 2.2 ประสิทธิภาพและสมรรถภาพในการใช้ เช่นคุณภาพสินค้าที่ดีกว่า ใช้ประโยชน์ได้มากกว่า
  - 2.3 ความเชื่อถือได้ เช่น การรับประกันคุณภาพสินค้า ชื่อเสียงของผู้จำหน่าย
  - 2.4 ความทนทานถาวรของสินค้า
  - 2.5 ความสะดวกในการใช้
3. แรงจูงใจที่เกิดจากอารมณ์ (Emotion Buying Motives) สามารถแบ่งได้ดังนี้
  - การเอาอย่าง แข่งดีกัน เพื่อไม่ให้หน้าหน้าผู้อื่น การได้ท่องเที่ยวในสถานที่ที่มีชื่อเสียงอาจเป็นประเด็นที่นำมาพูดคุยกันในหมู่สังคม การได้ซื้อว่าเคยไปอาจทำให้บางคนมีความรู้สึกว่าเป็นที่ยอมรับของกลุ่มต้องการเป็นจุดเด่นเป็นเอกเทศ เป็นผู้นำแฟชั่น ทันยุคสมัย การท่องเที่ยวเป็นสัญลักษณ์ของการเป็นผู้นำแฟชั่นในกลุ่มคนบางกลุ่ม การได้ท่องเที่ยวในสถานที่เปิดใหม่หรือการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่เช่นการได้ดำน้ำดูปะการังที่เกาะลันตาซึ่งถือได้ว่าเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเปิดใหม่ยังไม่ค่อยเป็นที่รู้จัก อาจทำให้กลุ่มรู้สึกว่าคุณคนนี้เป็นผู้นำสมัยแสวงหาสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจอยู่เสมอ ต้องการการคล้อยตามผู้อื่น เลียนแบบกลุ่ม เลียนแบบผู้ที่ตนชื่นชอบผู้มีชื่อเสียง การท่องเที่ยวในสถานที่ต่างๆหากเพื่อนหรือกลุ่มคนในสังคมเราได้ไปเที่ยวมาแล้ว แต่เรายังไม่เคยไปอาจถูกเพื่อนมองว่าเป็นบุคคลที่ล้าหลังได้ ต้องการความสะดวกสบาย การพักผ่อน เบาแรง การทำงานทำให้เกิดความเมื่อยล้าทั้งร่างกายและจิตใจ การท่องเที่ยวสำหรับครอบครัวทำให้แม่บ้านทำงานน้อยลง เพราะอาจไม่ต้องประกอบอาหารเอง ต้องการความสำราญ สนุกสนาน เพลิดเพลินใจ เหตุผลอีกประการหนึ่งที่สำคัญสำหรับการท่องเที่ยวคือ เพื่อความสำราญใจ
4. แรงจูงใจที่เกิดจากการอุปถัมภ์ของร้านค้า (Patronage Buying Motives) เกิดจากสาเหตุต่อไปนี้

4.1 ให้บริการดีเป็นที่พอใจการบริการเป็นหัวใจของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เพราะสินค้าเป็นสิ่งที่สัมผัสได้ด้วยความรู้สึกไม่อาจจับต้องและเป็นเจ้าของได้ การบริการที่ดีนั้นก็อาจส่งผลให้การพักผ่อนครั้งต่อไปลูกค้าเลือกที่จะมาใช้บริการการท่องเที่ยวแทนที่จะนอนดูโทรทัศน์อยู่ที่บ้าน

4.2 ราคาข่อมเยาสมเหตุสมผล การตั้งราคาที่เหมาะสมกับการบริการทำให้ผู้บริโภคไม่รู้สึกรู้ว่าถูกเอาเปรียบจากผู้ให้บริการ อาจยังส่งผลให้เกิดความคิดทางบวกกับการเลือกใช้บริการครั้งต่อไปได้ หลายครั้งที่นักท่องเที่ยวรู้สึกเจ็บช้ำขวยกับการถูกเรียกราคาค่าสินค้าแพงเกินไป ในสถานที่ท่องเที่ยว หรือการเรียกราคาค่าห้องแพงเกินไปสำหรับที่พักที่ไม่มีบริการที่ดีอาจส่งผลให้นักท่องเที่ยวเกิดความคิดทางลบกับการท่องเที่ยวได้

4.3 ท่าเลที่ตั้งสะดวกในการที่จะไปซื้อ การคมนาคมที่สะดวกมีให้เลือกหลากหลายรูปแบบเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่นักท่องเที่ยวคำนึงถึงในการตัดสินใจไปเที่ยวแต่ละครั้ง ช่องทางการจัดจำหน่ายที่ทั่วถึงครอบคลุมผู้บริโภคจำนวนมาก เป็นโอกาสที่จะได้กระตุ้นความต้องการท่องเที่ยวของลูกค้าและเป็นโอกาสที่จะได้ขายสินค้ามากขึ้น

4.4 มีสินค้าให้เลือกได้หลายอย่าง การมีทางเลือกที่หลากหลายย่อมตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้มากกว่า

4.5 ชื่อเสียงของร้านค้าเป็นที่เชื่อถือได้ ชื่อเสียงที่สั่งสมมานานเป็นสิ่งที่คุณบริโภคจะมั่นใจในคุณภาพของสินค้าและบริการได้ เช่น โรงแรมหรือธุรกิจบริการท่องเที่ยวที่ได้รับรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยจะเพิ่มความมั่นใจในด้านคุณภาพในความรู้สึกของนักท่องเที่ยวได้

McIntosh (1995 : 35, อ้างถึงใน ชนิตา ครูจิรานุวัฒน์ 2546 : 18) กล่าวว่า แรงกระตุ้นที่ทำให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวมี 4 ประเภท คือ

1. แรงกระตุ้นทางกายภาพ เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความปรารถนาในการเดินทางเพื่อผ่อนคลายทางด้านกายภาพ เช่น กิจกรรมทางด้านกีฬา หรือพักผ่อนร่างกาย

2. แรงกระตุ้นทางวัฒนธรรม เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความปรารถนาในการเดินทางเพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของคนในสถานที่นั้น ๆ เช่น ความเป็นอยู่ของชาวพื้นเมือง โบราณสถานประเพณีและการละเล่นต่าง ๆ

3. แรงกระตุ้นเฉพาะภายในบุคคลเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความปรารถนาในการเดินทางเพื่อเหตุผลเฉพาะบุคคล เช่น ทางเดินทางเพื่อเยี่ยมเยียนญาติพี่น้องเพื่อนฝูง หรือพบเพื่อนใหม่ หรือเพื่อหาความคิดเห็นใหม่ ๆ

4. แรงกระตุ้นทางสถานภาพและเกียรติยศ เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความปรารถนาในการเดินทางเพื่อสถานภาพและเกียรติยศของบุคคลอยู่ในลักษณะเป็นการเดินทางเพื่อการดูงาน ประกอบธุรกิจและเลื่อนขั้นทางอาชีพ แต่มีค่าใช้จ่ายได้

แนวความคิดเกี่ยวกับการจูงใจในการท่องเที่ยวที่มีผลต่อพฤติกรรมนักท่องเที่ยว

แรงจูงใจหรือสิ่งที่กระตุ้นให้คนเดินทางเป็นสิ่งสำคัญที่แสดงให้เห็นความต้องการของนักท่องเที่ยวว่าเดินทางเพื่ออะไรและคาดหวังที่จะได้รับผลิตภัณฑ์และบริการรูปแบบใด เมื่อนำทฤษฎีทางจิตวิทยาและสังคมวิทยามาประยุกต์กับการท่องเที่ยว แรงจูงใจที่ทำให้คนเดินทางอาจจำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ (สุรรัตน์ เตชะทวิวรรณ 2545 : 72)

ปัจจัยดึง (Pull Factor) หมายถึง ปัจจัยที่อยู่ภายนอกตัวบุคคลซึ่งส่งเสริมหรือดึงดูดให้คนเดินทางไปที่ต่าง ๆ ได้แก่

1. ปัจจัยทางเศรษฐกิจประเทศใดที่มีสภาพเศรษฐกิจที่ดีย่อมเอื้ออำนวยให้คนในประเทศนั้นมีอำนาจทางการซื้อสูง และมีโอกาสเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ ได้มาก
2. ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ นักจิตวิทยา Fedler(1964 : 12) ได้ให้ข้อคิดทางพฤติกรรมมนุษย์ไว้ว่า“คนมักจะแสวงหาสิ่งที่ตนเองไม่มีหรือแสวงหาสิ่งที่แตกต่างไปเพื่อชดเชยสิ่งที่ตนไม่มี” จากหลักจิตวิทยานี้อาจกล่าวได้ว่าลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศที่แตกต่างไปจากประเทศของตนสามารถดึงดูดให้คนเดินทางได้และข้อคิดดังกล่าวอาจนำมาประยุกต์ใช้กับแนวความคิดทางปัจจัยภูมิศาสตร์ได้ว่า นักท่องเที่ยวจะนิยมเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวที่มีลักษณะภูมิประเทศที่แตกต่างไปจากของตน เพื่อเรียนรู้ประสบการณ์ที่แตกต่างกันออกไป หรือเพื่อหาสิ่งชดเชยในสิ่งที่ตนไม่มี ลักษณะทางภูมิศาสตร์จึงเป็นปัจจัยดึงที่สำคัญที่ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปยังสถานที่ที่มีลักษณะแตกต่างจากประเทศหรือท้องถิ่นของตน
3. ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมรูปแบบวัฒนธรรมและบรรทัดฐานของสังคมใดสังคมหนึ่งกำหนดค่านิยมในการเดินทางของคนในสังคมนั้นในขณะเดียวกันวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีงานเทศกาลประวัติศาสตร์สามารถเป็นสิ่งดึงดูดที่ทำให้คนในสังคมอื่นเดินทางมายังท้องถิ่นของตนได้
4. ปัจจัยทางการเมือง ประเทศใดที่มีสภาวะการณ์ทางการเมืองมั่นคงย่อมเอื้ออำนวยให้คนในประเทศอื่นเดินทางมายังประเทศตนได้และในขณะเดียวกัน นโยบายของรัฐบาลอาจกั้นหรือส่งเสริมให้คนเดินทางไปประเทศอื่นได้เช่นเดียวกัน

5. ปัจจัยทางเทคโนโลยีการพัฒนาเทคโนโลยีด้านการสื่อสารการคมนาคม โครงสร้างพื้นฐานสิ่งอำนวยความสะดวกและสิ่งบันเทิงเป็นปัจจัยที่เอื้ออำนวยให้คนเดินทางได้ สะดวกรวดเร็วและปลอดภัยยิ่งขึ้นนอกจากนี้ความล้ำหน้าทางเทคโนโลยีของบางประเทศก็สามารถ เป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้

6. สื่อ มีอิทธิพลต่อความคิดค่านิยม และการตัดสินใจของคนเนื่องจาก สื่อมวลชนจะถ่ายทอดข่าวสารทางการท่องเที่ยวสู่ประชาชนและสามารถสร้างภาพพจน์ของสถานที่ แต่ละแห่งได้ ถ้าข่าวสารหรือข้อมูลที่ปรากฏบนสื่อเป็นภาพที่ดีก็สามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยว เดินทางในทางตรงกันข้ามถ้าข้อมูลปรากฏในเชิงลบก็อาจเปลี่ยนแปลงทัศนคติและการตัดสินใจใน การเดินทางของนักท่องเที่ยวได้เช่นเดียวกัน

ปัจจัยผลักดัน (Push Factor) หมายถึงความรู้สึก ความต้องการที่เกิดขึ้นภายในตัว บุคคลและกระตุ้นให้คนมีความต้องการที่จะเดินทางซึ่ง มาสโลว์ได้กล่าวถึงเรื่องของปัจจัยผลักดันไว้ ว่า “คนจะมีพฤติกรรมแสดงออกต่างๆเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง” ดังนั้น ความ ต้องการที่แตกต่างกันของนักท่องเที่ยวแต่ละคนจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดพฤติกรรม การแสดงออกของนักท่องเที่ยว ดังนี้

1. นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการที่จะผ่อนคลายความเครียด และได้รับความ สนุกสนานเพลิดเพลิน ความบันเทิง ซึ่งเป็นการตอบสนองความต้องการทางกาย

2. นักท่องเที่ยวต้องการพาหนะเดินทาง ที่พัก สถานที่ท่องเที่ยว ร้านอาหารที่ ปลอดภัยและสะอาด ผู้บริการที่จริงใจข้อมูลต่างๆที่ถูกต้องซึ่งจะทำให้ นักท่องเที่ยวรู้สึกปลอดภัย และมั่นคง

3. นักท่องเที่ยวคาดหวังที่จะให้ผู้บริการทักทายหรือให้ความสำคัญกับการ ปรากฏตัวของตนอยู่เสมอและคาดหวังให้ผู้บริการจดจำชื่อ นามสกุล ข้อมูลส่วนตัวของตนได้อย่าง ถูกต้อง เพราะแสดงถึงการเป็นที่ยกย่องยอมรับนับถือในสังคมนั้นๆ

4. นักท่องเที่ยวบางคนเดินทางท่องเที่ยวเพื่อให้เห็น ได้ยิน ได้ลองสิ่งแปลกใหม่ ของสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ และได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการที่มีคุณภาพเพื่อสะสม ประสบการณ์ที่เสริมสร้างความเชื่อมั่นและศักดิ์ศรีของตน

5. นักท่องเที่ยวบางคนนิยมเดินทางและสำรวจท้องถิ่นต่างๆด้วยตนเอง โดยไม่ สนใจว่าท้องถิ่นนั้นจะมีสิ่งอำนวยความสะดวกและอยู่ใกล้เมืองหรือไม่ นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้จะ เรียนรู้หรือพยายามทำความรู้จักเข้าใจวัฒนธรรมและชีวิตความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่น และมัก จดจำหรือบันทึกสิ่งที่ตนได้พบเห็นเพื่อเป็นการบันทึกประสบการณ์และความสำเร็จของตน

นักท่องเที่ยวแต่ละคนมีพฤติกรรมที่ไม่เหมือนกันและนักท่องเที่ยวนั้น ๆ ก็อาจมีพฤติกรรมที่หลากหลายทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระดับความต้องการของแต่ละบุคคล

ทฤษฎีการจูงใจของ McGuire

McGuire ได้พัฒนาระบบการจำแนกประเภทของแรงจูงใจที่มีลักษณะชี้เฉพาะไว้ดังนี้ (ระพีพรรณ 2546 : 22)

1. ความต้องการสอดคล้องกัน เป็นความต้องการของผู้บริโภคที่ต้องการให้ทุกด้านทุกส่วนของตนเองสอดคล้องกลมกลืนซึ่งกันและกันได้แก่ ทำศนคติ พฤติกรรมที่แสดงออกต่าง ๆ ความคิดเห็น ภาพลักษณ์เกี่ยวกับตนเอง

2. ความต้องการทราบเหตุผลที่เป็นมาของสิ่งต่างๆเป็นความต้องการเพื่อที่จะทราบว่าใคร หรืออะไรเป็นสาเหตุให้สิ่งต่างๆเกิดขึ้น และสิ่งที่เกิดขึ้นนั้นเกิดผลในทางที่ดีหรือไม่ดีต่อตนเองหรือสิ่งอื่น ๆ อย่างไร

ความต้องการทราบสาเหตุเพื่อนำไปวินิจฉัยในสิ่งต่าง ๆ ทำให้เกิด “ทฤษฎีการอ้างเหตุผล” (Attribution Theory) แนวความคิดนี้ทำให้เราเข้าใจว่า ทำไมการจัดทำข่าวสารโฆษณาแต่อย่างเดียวไม่พอ จำเป็นต้องใช้บุคคลอ้างอิงประกอบด้วย จึงทำให้ผู้บริโภคเกิดความคล้อยตามยอมรับ จะเห็นได้ชัดว่า การใช้พนักงานขายให้คำแนะนำผู้บริโภคเพื่อจูงใจในการซื้อ หรือการใช้ข่าวสารโฆษณาต่างๆเพื่อโน้มน้าวจิตใจ ผู้บริโภคจะลดความเชื่อถือคำแนะนำเหล่านี้ แต่ในทางตรงข้ามหากคำแนะนำเดียวกันนี้เป็นคำแนะนำจากเพื่อนจะได้รับการยอมรับและเชื่อถือมากกว่า

1. ความต้องการที่จะสามารถจำแนกสิ่งต่างๆได้ เป็นความต้องการของทุกคนเพื่อที่จะสามารถจำแนกจัดองค์ประกอบข้อมูล และประสบการณ์ให้มีความหมายที่เข้าใจและนำมาใช้ประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งได้ ความสามารถเหล่านี้ถูกสร้างขึ้นและถูกนำมาเก็บไว้ในสมอง ซึ่งสามารถนำมาใช้ โดยผ่านกระบวนการข้อมูล เช่นเราใช้ราคาเป็นเครื่องมือจำแนกความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ออกเป็นประเภทต่าง ๆ

2. ความต้องการที่จะสามารถบอกความหมายโดยนัยได้ แรงจูงใจนี้จะสะท้อนออกมาในรูปแบบของความต้องการที่จะสามารถสังเกตเห็นสิ่งบอกเหตุ หรือสัญลักษณ์ต่างๆในอันที่จะทำให้บอกความหมายโดยนัยว่าเรามีความคิดหรือความรู้สึกอย่างไร ความประทับใจ ความรู้สึกต่าง ๆ ทำศนคติ สิ่งเหล่านี้ถูกสร้างขึ้นภายในจิตใจ โดยมองพฤติกรรมของผู้อื่นและตัวเราเองและสรุปออกมาเป็นความหมายโดยนัยเพื่อแสดงความคิดออกมาว่า เรามีความรู้สึกและมีความคิดอย่างไร

3. ความต้องการมีอิสรภาพ หรือการปกครองตนเอง เป็นคุณลักษณะของชาวอเมริกัน แต่ดูเหมือนว่าเป็นลักษณะส่วนบุคคลที่ทุกชาติและทุกวัฒนธรรมมีคุณลักษณะความต้องการนี้ เพียงแต่ว่าจะแตกต่างกันเฉพาะระดับของความมีอิสรภาพเท่านั้น

4. ความต้องการสิ่งแปลกใหม่เป็นความต้องการของทุกคนที่จะแสวงหาความแปลกใหม่ เพื่อหลีกเลี่ยงความจำเจและซ้ำซาก

5. ความต้องการแสดงตนเองให้ประจักษ์แรงจูงใจนี้จะเกี่ยวข้องกับความต้องการเพื่อแสดงออกความเป็นตนเอง ให้ผู้อื่นได้รับรู้ซึ่งจะออกมาในรูปการกระทำบางอย่างที่สะท้อนให้เห็นความต้องการนี้ เพื่อแสดงให้เห็นว่าตนเองเป็นใครและต้องการจะเป็นอะไร

6. ความต้องการเพื่อป้องกันปกป้องคุ้มครองตนเอง เป็นแรงจูงใจที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง เมื่อไรก็ตามที่บุคคลถูกมองว่าภาพลักษณ์เสียหรือเปลี่ยนไป รู้สึกว่าไม่มั่นคง จะเกิดแรงจูงใจให้บุคคลนั้นป้องกันภาพลักษณ์ของตนเองด้วยการใช้บริการหรือผลิตภัณฑ์บางอย่างเพื่อป้องกันภาพลักษณ์

7. ความต้องการได้รับการเสริมแรง เรามักจะได้รับแรงกระตุ้นให้กระทำบางสิ่งบางอย่างด้วยเหตุผล เพราะเราได้รับความพึงพอใจอันเป็นรางวัลในการกระทำเช่นนั้น

8. ความต้องการความรักความผูกพัน เป็นความต้องการของบุคคลที่ปรารถนาอยากจะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อสร้างความผูกพันให้เกิดขึ้นกับผู้อื่นที่เป็นสมาชิก กลุ่มสมาชิก มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อวิถีชีวิตของผู้บริโภคโดยส่วนใหญ่

9. ความต้องการยึดถือบุคคลอื่นที่ชื่นชอบเป็นต้นแบบ ความต้องการลักษณะนี้จะสะท้อนให้บุคคล มีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมต่างๆ ไปตามรูปแบบของบุคคลอื่นที่ตนเองชื่นชอบ จึงเป็นแรงจูงใจให้ตนเองประพฤติปฏิบัติตาม เด็กๆจะเลียนรู้รูปแบบการบริโภคของพ่อแม่ เป็นสำคัญ การยึดถือผู้อื่นเป็นต้นแบบวิธีปรับตนเอง เพื่อให้สามารถเข้ากับผู้อื่นได้ดี ซึ่งมักจะเกิดขึ้นภายในกลุ่มอ้างอิง

แรงจูงใจที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมการตัดสินใจในการเดินทางของนักท่องเที่ยว

ประกอบด้วยองค์ประกอบพื้นฐาน 4 ประการคือ (สุริรัตน์ เตชะทวิวรรณ 2545 : 71)

1. สิ่งกระตุ้นความต้องการในการท่องเที่ยวหมายถึงสิ่งจูงใจต่าง ๆ ของสถานที่ท่องเที่ยวหรือช่วงเวลาที่จะจูงใจให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจไปเที่ยวได้

2. สิ่งกีดขวางความต้องการคือสิ่งต่างๆที่ทำให้ความต้องการถูกระงับไปหรือทำให้นักท่องเที่ยวมีความรู้สึกต่อการเดินทางลดน้อยลงเช่น ปัจจัยทางเศรษฐกิจ (รายได้ลดน้อยลง ค่าเงินที่เปลี่ยนแปลง) ปัจจัยทางสังคม (กลุ่มอ้างอิง ทศนคติทางวัฒนธรรม) ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา (ความเลื่องทางท่องเที่ยว)

3. สิ่งกระทบหมายถึงข้อมูลข่าวสารต่างๆที่นักท่องเที่ยวได้รับทั้งทางตรงและทางอ้อมจากแหล่งข้อมูลหรือหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการส่งเสริมการขายซึ่งส่งผลให้นักท่องเที่ยวเกิดพฤติกรรมทางการเรียนรู้ ทักษะคิดและมองภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่ต่างออกไป

4. บทบาทของนักท่องเที่ยวหมายถึงสถานภาพของนักท่องเที่ยวที่แตกต่างกันในสถานการณ์หรือช่วงเวลาที่แตกต่างกันและส่งผลให้เกิดพฤติกรรมการตัดสินใจหรือรูปแบบการท่องเที่ยวที่ต่างออกไปเช่น นักท่องเที่ยวที่ขยันศึกษา นักท่องเที่ยวหัวหน้าครอบครัว

ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวของจังหวัดมุกดาหาร

สภาพทั่วไป

จังหวัดมุกดาหารมีสภาพภูมิประเทศคล้ายกับจังหวัดอื่น ๆ ในภาคอีสาน ประกอบไปด้วยที่ราบสลับกับภูเขาและป่าทึบ เทือกเขาภูพานทอดเป็นแนวมายังจากจังหวัดสกลนครทางทิศตะวันตก และแยกออกเป็นสี่แนวคล้ายนิ้วมือไปทางทิศตะวันออก แบ่งพื้นที่ของจังหวัดออกเป็นกลุ่มน้ำเล็ก ๆ เอียงลาดสู่มแม่น้ำโขง ที่ราบระหว่างหุบเขาของกลุ่มน้ำเหล่านี้มีลักษณะเป็นที่ราบลูกคลื่น บริเวณปากน้ำในช่วงที่ไหลไปบรรจบกับแม่น้ำโขงจะมีสภาพเป็นคันดินธรรมชาติแคบ ๆ ซึ่งเกิดจากการทับถมของตะกอนแม่น้ำขนาบไปกับลำน้ำโขง มีทรัพยากรป่าไม้สมบูรณ์ มีพื้นที่ป่า 842,000 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 30 ของพื้นที่ทั้งหมด ด้านทิศใต้และทิศตะวันออกมีเทือกเขาภูพานสภาพเป็นป่าไม้และดงดิบ ทางทิศตะวันออกเป็นพื้นที่ราบสลับป่า ผืนป่าในจังหวัดมุกดาหารได้รับการประกาศให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน 13 แห่ง อุทยานแห่งชาติ 3 แห่ง และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและห้ามล่าสัตว์ 2 แห่ง

จังหวัดมุกดาหารแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 7 อำเภอ คือ อำเภอเมืองมุกดาหาร อำเภอกำชะอี อำเภอคอนตาล อำเภอนิคมคำสร้อยอำเภอหว้านใหญ่ อำเภอหนองสูง มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง คือ

ด้านทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอธาตุพนม และอำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

ด้านทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอขามุนาม จังหวัดอำนาจเจริญ อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร อำเภอหนองพอก และอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดร้อยเอ็ด

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอกุฉินารายณ์ และอำเภอกำแพง จังหวัดกาฬสินธุ์

ทิศตะวันออก ติดต่อกับแม่น้ำโขงและ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

จังหวัดมุกดาหารอยู่บนเส้นทางคมนาคมระหว่างภูมิภาคมาแต่โบราณ ปัจจุบันยังคงเป็นศูนย์กลางการค้าและการเดินทางระหว่างประเทศ เป็นจุดส่งสินค้าไทยออกสู่ต่างประเทศ และ

รับสินค้าประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาจำหน่าย เศรษฐกิจจึงสะพัดเฟื่องฟูและได้รับการขนานนามว่า “ประตูสู่อินโดจีน”

นโยบายการพัฒนาจังหวัดมุกดาหาร

จังหวัดมุกดาหารมีนโยบายการพัฒนาของจังหวัด 7 ประการ ดังนี้

1. ด้านการเตรียมพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อพัฒนาโครงข่ายโครงสร้างพื้นฐานหลักให้มีความสามารถนำไปสู่การค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน
2. การพัฒนาเศรษฐกิจแบบยั่งยืน เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจของจังหวัดให้มีการขยายตัวต่อเนื่องในทุก ๆ ด้าน โดยคำนึงความเสมอภาคในการใช้ทรัพยากรร่วมกันในพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนได้อย่างทั่วถึง และกระจายออกไปสู่เขตชนบทบนแนวทางการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง
3. การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดเป็นแหล่งรายได้เข้าสู่จังหวัดอีกทางหนึ่ง และอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวให้คงสภาพระบบนิเวศน์ไว้ไม่ให้ถูกทำลาย
4. การพัฒนาโดยยึดคนเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้ประชาชนจังหวัดมุกดาหารมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีระเบียบวินัย ใฝ่การเรียนรู้ มีจิตใจที่เป็นสาธารณะ มองเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว เป็นวิถีชีวิตที่เอื้ออาทรต่อกัน
5. การส่งเสริมประชาคมให้เกิดความเข้มแข็งในระดับ เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของครอบครัว หมู่บ้าน/ชุมชน ตำบล อำเภอ และจังหวัด ในการมีส่วนในการพัฒนาและรับผิดชอบต่อการดำเนินงานในท้องถิ่นของตนเอง
6. การพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจแบบพอเพียง เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนในจังหวัดดำเนินชีวิตบนทางสายกลาง พึ่งตนเองให้มากที่สุด มีทางเลือกใหม่ในการประกอบอาชีพบนพื้นฐานของความพออยู่พอกิน
7. การพัฒนาตามแนวคิดเรื่องเมืองน่าอยู่ เพื่อสร้างวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในเขตเมืองและชนบทให้มีความสงบ สะดวกสะอาด มีระเบียบวินัย และปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนอย่างเสมอภาค

แหล่งท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร

จังหวัดมุกดาหาร มีสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญกระจายอยู่ทั่วทั้งจังหวัดมุกดาหาร แต่แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ๆ นักท่องเที่ยวนิยม (www.mukdan.go.th/tourmuk.html 10/10/2549) มีดังนี้

1. หอแก้วมุกดาหาร

ตั้งอยู่บนถนนมุกดาหาร - ดอนตาล ห่างจากอำเภอเมืองมุกดาหาร ประมาณ 2 กิโลเมตร สร้างขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในวโรกาสทรงครองราชย์ครบ 50 ปี มีพื้นที่ประมาณ 3 ไร่ ส่วนฐานของหอนี้ลักษณะเป็นอาคาร 2 ชั้น ทรง 9 เหลี่ยม ชั้น 1 จัดแสดงเครื่องมือเครื่องใช้ในการดำรงชีวิตของชาวบ้าน ชั้น 2 เป็นพิพิธภัณฑ์ประวัติเมืองมุกดาหาร วัตถุโบราณล้ำค่าของแผ่นดิน ภาพถ่ายเก่า ตลอดจนเครื่องแต่งกายชาวไทยมุกดาหารทั้ง 8 เผ่า ชั้น 6 เป็นหอชมทัศนียภาพรอบเมืองมุกดาหารและแขวงสะหวันนะเขต สปป.ลาว ชั้น 7 เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปมิ่งมงคลมุกดาหารและพระประจำวันเกิดให้ประชาชนได้สักการะ หอแก้วมุกดาหารเปิดให้เข้าชมทุกวันเวลา 08.00 – 18.00 น. บัตรเข้าชมคนละ 20 บาท

2. ศาลเจ้าแม่สองนางพี่น้อง

เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์คู่เมืองมุกดาหารอีกแห่งหนึ่ง ตั้งอยู่บนถนนสำราญชายโขงริมแม่น้ำ ติดกับท่าด่านตรวจคนเข้าเมือง จังหวัดมุกดาหาร ชาวมุกดาหาร จะจัดให้มีพิธีบวงสรวงเจ้าแม่สองนางพี่น้องในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 ของทุกปี

3. วัดศรีมงคลใต้

ตั้งอยู่ริมแม่น้ำโขง ตรงบริเวณถนนสำราญชายโขง ในย่านตลาดสินค้าอินโดจีน เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูป “พระเจ้าองค์หลวง” สร้างก่อนตั้งเมืองมุกดาหาร องค์มีขนาดหน้าตักกว้าง 2.20 เมตร ส่วนสูงเฉพาะองค์ถึงยอดพระเมไล 2 เมตร สูงจากฐาน 3 เมตร วัดนี้เป็นพระอารามหลวงประจำจังหวัดมุกดาหารด้วย

4. ตลาดสินค้าอินโดจีน

ตั้งอยู่บริเวณริมแม่น้ำโขงติดกับด่านตรวจคนเข้าเมือง อยู่ที่ถนนสำราญชายโขง เป็นแหล่งศูนย์รวมสินค้าสารพัดอย่างทั้งสินค้าจากประเทศจีน รัสเซีย เวียดนาม ลาว ที่ขนถ่ายผ่านแขวงสะหวันนะเขต ข้ามแม่น้ำโขงยังมุกดาหาร รวมทั้งสินค้า OTOP ของมุกดาหาร นับว่าจุด Shopping หลักของนักท่องเที่ยวผู้มาเยือน นอกจากนี้ยังมีสินค้าหัตถกรรมของมุกดาหาร ผ้าไหมจากแหล่งต่าง ๆ ในท้องถิ่น เช่น ผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ ผ้าฝ้ายลายจิด ผ้าทอ รวมทั้งสมุนไพรพื้นบ้านต่าง ๆ มากมาย

5. ภูมิโนรมย์

อยู่ห่างจากตัวเมืองมุกดาหารประมาณ 5 กม. เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจที่สำคัญแห่งหนึ่ง ขณะนี้องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ปรับปรุงเส้นทางขึ้นพร้อมทั้งจัดจุดจอดรถศาลาชมเสร็จเรียบร้อยแล้ว จากจุดนี้สามารถชมทิวทัศน์ของเมือง แม่น้ำโขง สะพานข้ามแม่น้ำโขง แห่งที่สอง และแขวงสะหวันนะเขตได้เต็ม ๆ

6. อุทยานแห่งชาติมุกดาหาร (ภูผาเทิบ)

ตั้งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติดงบังอี ครอบคลุมพื้นที่ อำเภอเมืองมุกดาหาร และ อำเภอดอนตาล ห่างจากตัวเมือง 17 กิโลเมตร โดยใช้เส้นทางมุกดาหาร ถึง ดอนตาล แยกเข้าทางขวามือระหว่าง กิโลเมตรที่ 14 – 15 อีก 2 กิโลเมตร จนถึงที่ทำการอุทยานแห่งชาติ มีเนื้อที่ทั้งหมด 30,312.5 ไร่ หรือ 48.5 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วยภูเขาชันหลายลูกติดต่อกัน สภาพป่าส่วนใหญ่เป็นป่าเต็ง – รัง และป่าเบญจพรรณ หลายบริเวณเป็นผาสูงและลานหินกว้าง มีหินรูปร่างแปลก ๆ มากมายนอกจากนี้ยังมีสถานที่น่าเที่ยวชมในอุทยานแห่งชาติมุกดาหาร ได้แก่

6.1 กลุ่มหินต่าง ๆ

กลุ่มหินรูปลักษณะแปลก ๆ เหมือนมีคนจับไปวางเทินซ้อนกันไว้ ส่วนใครจะเห็นเป็นรูปอะไรก็ตามจินตนาการ บางอันมีรูปร่างคล้ายร่ม ดอกเห็ดขนาดใหญ่ โอฟัน มงกุฎ ดอกบัวบาน รองเท้าบู๊ท เก้งจิ้ง สลูป และจานบิน พยายามเข้าไปปลายฤดูฝนต้นฤดูหนาวจะมีดอกไม้มีนานาชนิดบานสะพรั่ง เป็นต้นว่า ดอกกระดุม ดอกสร้อยสุวรรณา ดอกข่อยหมื่นปี

6.2 ลานมัจฉินท์

อยู่บนภูผาเทิบ เป็นลานหินเรียบที่ร้อยสุวรรณา ดอกข่อยหมื่นปี ประมาณ 1,200 เมตร บานลานมีร่องน้ำลึก ๆ มากมาย เกิดจากการกัดเซาะของน้ำฝนไหลรวมกันสู่แอ่งน้ำกว้างเรียกว่าวังเดือนห้า บนลานหิน ได้มีการค้นพบกระดูกสัตว์โบราณอายุไม่ต่ำกว่า 250 เมตร นักธรณีวิทยาและนักโบราณคดีสันนิษฐานว่าเป็นบริเวณที่เคยอยู่ได้น้ำมาก่อน

6.3 ภูถ้ำพระ

เป็นภูเขาสูงใหญ่ที่สุดในอุทยานแห่งชาติมุกดาหาร อยู่ระดับความสูง 300-400 เมตร มีที่ราบกว้างใหญ่อยู่หลังเขา ที่ส่วนใหญ่เป็นป่าเต็งรังและป่าเบญจพรรณที่อยู่ในสภาพสมบูรณ์ จึงทำให้เป็นแหล่งกำเนิดต้นน้ำลำธารและแหล่งน้ำซับ บริเวณด้านหน้าของภูถ้ำพระมีน้ำตกไหลผ่าน ภายในถ้ำในสมัยก่อนเคยเป็นที่หักน้ำซับ บริเวณด้านหน้าของภูถ้ำพระมีน้ำตกไหลผ่าน ภายในถ้ำในสมัยก่อนเคยมีพระภิกษุและมีพระพุทธรูปปางต่าง ๆ ที่เป็นทองคำ เงิน ไม้แก้ว มากมาย แต่ได้ถูกขโมยสูญหายไปหมด ปัจจุบันเหลือเพียงพระพุทธรูปขนาดหน้าตักกว้าง 3 ฟุต พระพุทธรูปไม้อีกหลายร้อยองค์และรูปปั้นสัตว์ต่าง ๆ

6.4 ถ้ำฝ่ามือแดง

ตั้งอยู่บนภูเขาเทิบในเขตพื้นที่ ตำบลนาสินวน อำเภอเมืองมุกดาหาร ลักษณะของถ้ำเป็นเพิงหินยาวกว้าง 3 เมตร ยาว 60 เมตร ภายในฝาผนังถ้ำมีรูปมือประทับอยู่ 10 มือ และรูปคนยืนจำนวน 6 คน เขียนด้วยสีแดง สันนิษฐานว่ามีอายุไม่ต่ำกว่า 5,000 ปี จัดอยู่ในยุคหินเก่าบริเวณหลังถ้ำจะเป็นหินกว้างและอยู่ในระดับที่สามารถมองเห็นทิวทัศน์ได้อย่างสวยงาม

7. วัดมโนภิรมย์

เป็นวัดเก่าแก่ มีวิหารที่สร้างแบบสถาปัตยกรรมล้านช้าง มีซุ้มประตูลาปูนปั้น หน้าต่างทำด้วยลูกคี่ง หน้าบันเป็นไม้แกะสลักลายนูนต่ำที่งดงาม หาดูได้ยาก ภายในวิหารยังมีช่างงาดำและสลักเป็นพระพุทธรเจ้าแปดองค์ และพระองค์แสนพระคู่บ้านคู่เมือง หน้าวัดยังมีหาดทรายที่งดงามเรียกว่าหาดมโนภิรมย์ ตั้งอยู่ที่บ้านชะโนด ตำบลชะโนด

8. วัดบ้านสองคอน (วัดศาสนาคริสต์ โรมันคาทอลิก)

ตั้งอยู่ที่ ต.โป่งขาม อ.หว้านใหญ่ เป็นโบสถ์คริสต์ที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งในอาเซียน อาคารสักการะสถานพระมารดาแห่งมรณสักขีหรือโบสถ์พระแม่ไถ่ทาส สร้างขึ้นเพื่อเป็นอนุสรสถานเกิดพระเกียรติบุญราศีมรณสักขีทั้ง 7 ท่าน ที่ได้พลีชีพเพื่อยืนยันความเชื่อในองค์พระผู้เป็นเจ้า เมื่อครั้งเกิดกรณีพิพาทระหว่างไทยกับฝรั่งเศสในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 คณะกรรมการบุญราศีจะจัดงานเฉลิมฉลองบุญราศีขึ้น 2 ครั้งคือในวันที่ 22 ตุลาคม และ 16 ธันวาคม ของทุกปี

9. แก่งกะเบา

แก่งกะเบาเป็นแก่งหินยาวเหยียดตามลำน้ำโขง บนฝั่งมีลานหินกว้างใหญ่เป็นที่พักผ่อนได้อย่างดี ในฤดูแล้งน้ำลดจนเห็นเกาะแก่งกลางน้ำและหาดทรายสวยกว่าฤดูอื่นๆ อาหารมีชื่อของแก่งกะเบาคือหมูหัน การเดินทางใช้เส้นทางมุกดาหาร-ธาตุพนม (ทางหลวงหมายเลข 212) 20 กม. แยกขวาไปอำเภอหว้านใหญ่อีก 9 กม. จะพบทางแยกไปแก่งกะเบาซึ่งอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอไปทางทิศเหนืออีก 8 กม.

10. วัดพระศรีมหาโพธิ์

ตั้งอยู่ที่บ้านหว้านใหญ่ ตำบลหว้านใหญ่ ภายในวัดจะมีโบราณสถานคือ ลิมอิสาน (โบสถ์) ที่เก่าแก่ สร้างเมื่อ พ.ศ. 2459 เป็นสิมที่ผนัง 3 ด้าน ภายในผนังจะมีรูปแฉ้มหรือจิตรกรรมฝาผนังเรื่องราวของพระเวสสันดรชาดก และภาพเหตุการณ์ที่สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพเสด็จตรวจหัวเมืองในมณฑลอิสานประทับตั้งอยู่บนเกวียน ภายในวัดยังมีกุฏิเก่าแก่ซึ่งปัจจุบันทำเป็นห้องสมุดประชาชน สร้างโดยช่างชาวเวียตนาม เป็นสถาปัตยกรรมแบบฝรั่งเศส ซึ่งมีซุ้มประตูและหน้าต่างเป็นรูปโค้ง

11. อุทยานแห่งชาติภูสระดอกบัว

เป็นอุทยานที่มีเนื้อที่อยู่บนแนวรอยต่อ 3 จังหวัด คือ อ.นิคมคำสร้อย อ.คอนสาร จ.มุกดาหาร อ.เลิงนกทา จ.ยโสธร อ.ชานุมาน และอ.เสนางนิคม จ.อำนาจเจริญ ประมาณ 145,000 ไร่ สภาพภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นเทือกเขาสลับซับซ้อน ทอดตัวเป็นแนวยาวจากทิศตะวันตกเฉียงเหนือลงสู่ทิศตะวันออกเฉียงใต้ บริเวณอุทยานฯ มีทิวทัศน์ที่สวยงาม ความวิจิตรพิสดารของหินผา มีความเด่นเป็นเอกลักษณ์ของตัวเอง ตลอดจนร่องรอยของการต่อสู้อันเกิดจากความขัดแย้งในอุดมการณ์ทางการเมือง จึงทำให้พื้นที่แห่งนี้มีศักยภาพทางการท่องเที่ยว สถานที่ที่น่าสนใจได้แก่ สระดอกบัว เป็นแอ่งหินและมีน้ำขังตลอดปี นอกจากนี้ยังมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจในเขตอุทยานฯ ภูสระดอกบัว ได้แก่

11.1 ภูเขาเต้ม

เป็นหน้าผาประกอบด้วยรูปรอยฝ่ามือและการเขียนสีโบราณก่อนประวัติศาสตร์สันนิษฐานว่าเป็นยุคเดียวกับภาพเขียนสีในถ้ำฝ่ามือแดงของอุทยานแห่งชาติมุกดาหารและที่อุทยานแห่งชาติภูผาเต้ม อ.โขงเจียม จ.อุบลราชธานี หน้าผามีลักษณะคล้ายถ้ำ เพราะหินไหลเลื้อยลงมา มีความยาวประมาณ 60 เมตร ภาพเหล่านี้ที่อยู่สูงจากพื้นถ้ำประมาณ 3-5 เมตร เป็นภาพมือและภาพสัญลักษณ์ รวม 98 ภาพ ซึ่งมีลักษณะแตกต่างอย่างน่าสนใจ

11.2 ภูผาหอม

เป็นจุดชมวิวที่สวยงามมากของเทือกเขาภูผาเต้ม ระหว่างทางเดินจะผ่านป่าไม้ ลานหิน และป่าเต็งรังที่สวยงาม จากจุดนี้สามารถมองเห็นทิวทัศน์ได้ในระยะไกลออกไปทางทิศตะวันตก มีความสูงประมาณ 366 เมตรจากระดับน้ำทะเล ด้านหลังจะมองเห็นภูหมู ภูแฝงม้า ภูไม้ซาง ภูซ่อง ภูอิคราช ในยามเย็นตรงจุดนี้จะมีนักท่องเที่ยวนิยมมาชมพระอาทิตย์อัสดง เพื่อเก็บภาพอันน่าประทับใจและพักผ่อนกันมาก

12. กลองมโหระทึก

อยู่ที่ ต.คอนสาร อ.คอนสาร อยู่ในวัดมิ่งมิมาวาส ซึ่งเป็นที่เก็บรักษากลองมโหระทึกที่ทำจากสำริด นับเป็นกลองมโหระทึกขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศไทย หน้ากลองมีลายนูน รูปคล้ายดวงอาทิตย์หรือดวงจันทร์ มีรัศมี 14 แฉก มีประติมากรรมรูปกบประดับทั้ง 4 มุม คาดว่ามีอายุประมาณพุทธศตวรรษที่ 5-6 กลองมโหระทึกถือเป็นวัฒนธรรมร่วมของคนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เมื่อ 2,000-3,000 ปี มาแล้ว

13. อุทยานสมเด็จพระย่า (ฐานารพัฒน์)

ฐานารพัฒน์ เดิมเป็นที่ตั้งของหน่วยทหาร ซึ่งในอดีตสมเด็จพระย่าได้เสด็จพระราชดำเนินประทับแรม ตั้งอยู่ที่บ้านนาม่วง ห่างจากที่ว่าการอำเภอคอนสารประมาณ 5

กิโลเมตร (ถนนคอนกรีต-เล็งนกทา) ปัจจุบันเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงาม เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และมีห้องรับรองสำหรับการอบรมสัมมนา พร้อมเปลี่ยนนามว่า "อุทยานสมเด็จพระเจ้า" วัดบรรพตคีรี (ภูจ้อก้อ) เป็นวัดอยู่บนภูเขา ต้องขึ้นบันได 200 ขั้น วัดนี้เคยเป็นที่พำนักของหลวงปู่หล้า เขมปัตโต พระเถรจารย์สายวิปัสสนากรรมฐาน ภายหลังจากท่านละสังขารแล้ว ได้มีการจัดสร้าง "เขมปัตตเจดีย์" บรรพจตุรฐิ สร้างเสร็จเมื่อ พ.ศ.2542 เป็นเจดีย์ทรงระฆังคว่ำ ชั้นบนเป็นพิพิธภัณฑ์แสดงประวัติ ผลงาน และเครื่องอัฐบริขารส่วนตัว รวมทั้งประดิษฐานหุ่นขี้ผึ้งจำลองหลวงปู่

14. วัดภูค่านแต่ หรือวัดพุทโธธัมมะชะโร

ตั้งอยู่ริมถนนชยางกูร ต.โซคชัย อ.นิคมคำสร้อย ห่างจากที่ว่าการอำเภอประมาณ 3 กม. (กม.ที่ 134) เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปขนาดใหญ่ปางแสดงปฐมเทศนาแก่ปัญจวัคคีย์ทั้ง ๕ ณ ที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน มีธรรมจักรเปล่งรัศมีอยู่ด้านบน สามารถมองเห็นได้แก่ไกล

15. อ่างเก็บน้ำชลประทานห้วยจี่เหล็ก

ตั้งอยู่บนเส้นทางหมายเลข 212 ห่างจากที่ว่าการอำเภอประมาณ 2 กิโลเมตร บริเวณเหนืออ่างเก็บน้ำจะเป็นทะเลสาบขนาดใหญ่ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีทิวทัศน์สวยงาม

สรุปได้ว่า จากการพิจารณาศักยภาพทางด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดมุกดาหาร มีแหล่งท่องเที่ยวที่หลายหลายและน่าสนใจที่นักท่องเที่ยวสามารถเลือกและตัดสินใจในการท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารตามความสนใจและความต้องการด้านการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สมกมล พวงพรหม (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง“ปัจจัยจูงใจที่มีผลต่อทัศนคติและพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติในชุมชนถนนข้าวสาร กรุงเทพฯ”ที่สำรวจนักท่องเที่ยวต่างชาติที่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ที่เข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนข้าวสาร พบว่าปัจจัยจูงใจในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในชุมชนถนนข้าวสาร 3 อันดับแรกคือ ความสนุกสนานเพลิดเพลิน สินค้าราคาถูก ความสะดวกในการซื้อสินค้า ปัจจัยจูงใจในการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับทัศนคติของนักท่องเที่ยว ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติคือ แหล่งบันเทิง ร้านอาหาร ธุรกิจนำเที่ยว แหล่งจำหน่ายสินค้า ร้านอินเทอร์เน็ต พบว่านักท่องเที่ยวมีทัศนคติที่ดีต่อราคาที่พักแต่ไม่พึงพอใจในความสะอาดและความปลอดภัยของที่พัก

นาถฤดี มณีเนตร (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจที่ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยวบริเวณพรมแดนด่านตรวจคนเข้าเมืองมุกดาหาร” ที่สำรวจนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปยังด่านตรวจคนเข้าเมืองมุกดาหาร เดือนกันยายน 2545 ที่ผ่านมา พบว่าปัจจัยด้านเศรษฐกิจเกี่ยวกับรายได้ ความสะดวกของการคมนาคม รวมทั้งปัจจัยด้านกายภาพที่เป็นส่วนของสภาพภูมิอากาศ ทัศนียภาพ เป็นเงื่อนไขให้บุคคลเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว มนุษย์ต้องประกอบกิจกรรมต่างๆเพื่อการดำรงชีวิตพักผ่อนหย่อนใจตามสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความจำเป็นสำหรับชีวิตมากขึ้น วันหยุดตามเทศกาลต่างๆทำให้มีโอกาสได้เดินทางไปท่องเที่ยวมากขึ้น ความเครียดจากการทำงาน สุขภาพอนามัยที่ไม่ดีเป็นปัจจัยผลักดันให้บุคคลตัดสินใจเดินทางไปท่องเที่ยว

ชานาญ พินศรี (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “แนวทางการพัฒนาชุมชนชายแดนเมืองมุกดาหารเพื่อรองรับผลจากสะพานมิตรภาพ โดยได้ศึกษาแนวทางในการวางแผนชี้้นำการพัฒนาชุมชนเมืองมุกดาหารและพื้นที่ต่อเนื่องซึ่งเป็นชุมชนชายแดนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นจากการก่อสร้างสะพานมิตรภาพแห่งที่ 2 เชื่อมระหว่างเมืองมุกดาหาร - แขวงสะหวันเขตตามนโยบายการเปิดประตูการค้าสู่กลุ่มประเทศอินโดจีน พบว่าสะพานมิตรภาพได้ส่งผลกระทบทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การค้า การบริการ การท่องเที่ยว การลงทุนภาคเอกชนและราคาที่ดินเพิ่มสูงขึ้น

สิริกาญจน์ ปรับโตวิทย์ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การเปิดรับข่าวสารการท่องเที่ยวกับการตัดสินใจท่องเที่ยวต่างประเทศ ผลการวิจัยพบว่า อาชีพและรายได้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวต่างประเทศ ในขณะที่ปัจจัยทางด้านประชากรตัวอื่นไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวต่างประเทศ ปัจจัยทางด้านประชากร ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศ การเปิดรับข่าวสารด้านการท่องเที่ยวจากนิตยสารด้านการท่องเที่ยวของต่างประเทศ บริษัททัวร์/ตัวแทนจำหน่ายตั๋วเครื่องบิน สายการบิน เพื่อน/บุคคลใน ครอบครัว ส่งเสริมการท่องเที่ยวต่างประเทศในประเทศไทยและนิตยสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวต่างประเทศมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวต่างประเทศ การเปิดรับข่าวสารด้านการท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจท่องเที่ยวต่างประเทศ

สุวิทย์ กุลาเลิศ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในเขตอำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการท่องเที่ยว พฤติกรรมการท่องเที่ยว และค่าใช้จ่ายต่อวันของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเดินทางท่องเที่ยวบนเกาะ สมัยเพียง 1 ครั้ง ในรอบปี มากับเพื่อนและญาติพี่น้อง อาชีพ สถานภาพสมรส และสื่อที่

ได้รับของนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับเหตุผลในการตัดสินใจมาท่องเที่ยว ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยที่สื่อที่ได้รับของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับเหตุผลในการตัดสินใจมาท่องเที่ยวมากที่สุด

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ในฐานะหน่วยงานวิจัย ได้สนับสนุนให้สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาฯ ทำการวิจัยเรื่อง “ผลกระทบจากการพัฒนาเส้นทางหมายเลข 9 ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการสร้างเสริมกลไกท้องถิ่นเพื่อจัดการผลกระทบที่เกิดขึ้น เพื่อประมวลและประเมินผลสถานการณ์ฉายภาพอนาคตว่าจะเกิดความเปลี่ยนแปลงอะไรขึ้นบ้าง และควรเตรียมการรองรับอย่างไร ซึ่งผลการศึกษาพบว่า กรศึกษาาระยะที่ 1 ทำในช่วงก่อนและระหว่างการสร้างสะพานพบว่ามีผลในด้านเศรษฐกิจชัดเจนที่สุด เพราะเศรษฐกิจเป็นสาเหตุสำคัญของการพัฒนาเส้นทางนี้ ให้เป็นเส้นทางคมนาคมขนส่งทั้งสินค้า ทั้งคน แรงงานและการท่องเที่ยว ซึ่งตอนนี้แม้การพัฒนาเส้นทางในแต่ละประเทศยังไม่เสร็จ 100 % แต่มีความคืบหน้าไปมาก แต่ผลที่เกิดขึ้นในด้านนี้ยังไม่ชัดเจนนับว่าผลระยะ โยชน์ที่จะเกิดขึ้นจะมากน้อยแค่ไหน เช่น ถ้าเป็นสินค้านำเข้าจะมาจากพืชผลไม้ประเภทใด แม้แต่ทิศทางก็ยังไม่ชัดเจนว่าจะไหลจากเวียดนามเข้าไทยหรือจากไทยจะไหลออกไปมาก ซึ่งต้องมีการศึกษาวิจัยวิเคราะห์กันต่อไปว่ามีความเป็นไปได้มากน้อยแค่ไหน แล้วจึงลงไปสู่การศึกษาที่เน้นลงไปว่าจังหวัดไหนจะได้รับผลทางบวกทางลบอย่างไร ซึ่งเป็นการศึกษาที่ต้องเข้าไปดูในลาวและเวียดนามด้วย ผลในด้านสังคม ก็แน่นอนว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงขนาดใหญ่สำหรับมุกดาหารที่ไม่เคยเป็นจังหวัดหน้าด่าน มุกดาหารเป็นเมืองใหม่ที่แยกมาจากนครพนมเมื่อราว 20 ปีที่ผ่านมา ความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นนั่นคือการหลั่งไหลเข้ามาของคนจากภายนอก การค้า การลงทุน รวมทั้งเงินตรา ธุรกิจต่าง ๆ ซึ่งเราก็ไม่รู้จะเข้ามาบ้าง จึงต้องมาช่วยกันประมาณการณ์ว่ามันจะกระทบกับคน ท้องถิ่นอย่างไร ซึ่งที่กระทบทันทีก็มี เช่น คนจะมียานพาหนะเพิ่มขึ้น ราคาที่ดินดีขึ้น ตอนนี้เราจะสังเกตเห็นว่ามีการประกาศขายที่ดินในบริเวณใกล้เส้นทางมากขึ้น แต่การซื้อขายจริงยังมีอยู่น้อยขณะเดียวกันผลกระทบทางลบก็มีเยอะ เช่น สังคมที่เคยเป็นสังคมกลมเกลียวกันอยู่ในวิถีเดิมก็คงจะเปลี่ยนไป ค่านิยมก็จะเป็นเปลี่ยนไป อาจจะค่านิยมหรือความคิดเห็นต่างกัน นั่นคือทำให้ช่องว่างที่มีอยู่แล้วกว้างมากขึ้น ส่วนผลด้านสิ่งแวดล้อมก็น่าจะเป็นผลกระทบตามมากับกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่จะเกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการขนส่งสินค้า มีรถบรรทุกเข้ามา การตั้งโรงงาน รวมทั้งเรื่องของการกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยว นั่นคือ มีการใช้ทรัพยากรในพื้นที่มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นดิน น้ำ อากาศ และป่าไม้ ซึ่งเหล่านี้คือสิ่งที่ต้องประมาณการว่าสิ่งเหล่านี้เข้ามาอะไร มันจะเกิดขึ้นเพื่อจะได้ระมัดระวังป้องกัน อย่างไรก็ตามจากภาพรวมทั้งหมดของผลการศึกษาในแง่ทัศนคติพบว่า ทั้งคนไทยคนลาว และคนเวียดนามต่างมีความรู้สึกดีต่อกัน แม้จะมีความหวาดระแวงซึ่งกันและกันอยู่บ้างในบางเรื่อง แต่การเดินทางไปมาหาสู่กันและ

การใช้ประโยชน์ร่วมกันบนเส้นทางนี้จะทำให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจกันมากขึ้น ดังนั้นจากการเป็นเส้นทางเศรษฐกิจยังเป็นเส้นทางมิตรภาพของทั้ง 3 ประเทศอีกด้วย

สภาพ บุญไชย และคนอื่น ๆ (2543 : 58-61) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการท่องเที่ยว เพื่อพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการ พ่อค้า ประชาชน เห็นว่าการท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อครอบครัวมาก ถ้าจังหวัดมีกรส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างจริงจังก็จะ เป็นประโยชน์ต่อทุกคนในจังหวัดโดยได้เสนอไว้ดังนี้

1) การจัดการด้านขนบธรรมเนียมประเพณีและคนตรีพื้นเมือง ได้แก่ งานประเพณี บุญเบิกฟ้า งานบุญบั้งไฟ หมอลำ และคณะกลองยาว เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องควรเข้ามาดำเนินการ ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่อย่างจริงจัง โดยสื่อต่าง ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ เอกสารเผยแพร่ และไถ่ ะทำอย่างต่อเนื่อง

2) การจัดการด้านหัตถกรรมพื้นบ้าน ได้แก่ ผ้าฝ้าย ผ้าไหมบ้านหนองเชียงช้าง พลอย เจียรไนบ้านยางสีสุราช เครื่องปั้นดินเผาบ้านมอ เลือกบ้านแพง) ด้านสินค้าทางเกษตรที่ ขึ้นชื่อของจังหวัด (ได้แก่ มันแกวที่อำเภอบรบือ ข้าวโพดหวานและแตงโมด่าบลห้วยแอ่ง เห็น ธรรมชาติอำเภอบ้านไผ่ กบเลี้ยงและกบธรรมชาติอำเภอยักษ์กมภูมิพิสัย) สินค้าเหล่านี้ควนจัดให้มี ศูนย์กลางการจำหน่าย

3) การจัดการด้านแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่ ป่าโคกคงเค็ง ของสถานวิจัย วัลย์รุกขเวช อำเภอนาคู สวนปทุมลกระหม่อม อำเภอนาเชือก วนอุทยานโกสัมพี อำเภอกอสมพิสัย อ่างเก็บน้ำแก่งเลิงจาน อำเภอมือบึงบอนและบึงกุย อำเภอกอสมพิสัย ร่องหินธรรมชาติอำเภอกอสมพิสัย ควนพัฒนาเส้นทางคมนาคมให้สะดวก มีเจ้าหน้าที่ให้ความปลอดภัยแนะนำ ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับลักษณะเด่นและสิ่งสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติด้าน โบราณสถานและโบราณวัตถุ ได้แก่ พระธาตุนาคู พุทธมณฑลอิสาน อำเภอนาคู ปรารักษ์กู ด่าบล บ้านเขว อำเภอกันทรชัย ควรมีการบูรณะซ่อมแซมให้อยู่ในสถานที่ดีขึ้น แต่คงลักษณะเดิมไว้

4) การส่งเสริม และพัฒนาบุคลากรเพื่อการท่องเที่ยว ได้แก่ การส่งเสริมการแต่ง กายพื้นเมือง การฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ของรัฐ ธุรกิจการท่องเที่ยวและ อบรมประชาชนเกี่ยวกับการผลิตของที่ระลึกเพื่อจำหน่าย ควรส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ มีความซื่อตรง และซื่อสัตย์ต่อนักท่องเที่ยว

5) การส่งเสริมและพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยว ที่ควรดำเนินการ อย่างมาก ได้แก่ การปรับปรุง เส้นทางคมนาคมให้มีความสะดวก ปลอดภัย มีสถานที่พักผ่อนอย่าง เพียงพอ ส่งเสริม พัฒนา ประชาสัมพันธ์ และจัดตั้งศูนย์กลางการท่องเที่ยว ธุรกิจการท่องเที่ยวทั้ง ในจังหวัดและอำเภอต่าง ๆ

ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนมาสกเคยมาจังหวัดมหาสารคาม เหตุผลที่มาเพื่อการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวส่วนมากทราบว่า จังหวัดมหาสารคามมีแหล่งท่องเที่ยวหลายแหล่ง เส้นทางคมนาคมสะดวก อาหารบริการมีเพียงพอ แต่สถานที่พักและโรงแรมมีไม่เพียงพอ เสนอแนะให้จังหวัดตั้งศูนย์บริการการท่องเที่ยว ให้มีมีคฤหาสน์บริการนำเที่ยว มีแหล่งการขายสินค้าพื้นเมืองไทยทุกภาค และจัดให้มีตำรวจท่องเที่ยวรักษาความสงบปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวด้วย

ฉัฐกานต์ โรจนุตมะ (2542 : 84-85) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่กำหนดอุปสรรคการท่องเที่ยวภายในประเทศของชาวกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาโครงสร้างทางเศรษฐกิจและระดับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว และศึกษาปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์การท่องเที่ยวภายในประเทศและค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของชาวกรุงเทพมหานคร แล้ววางนโยบายให้สอดคล้องกับปัจจัยต่าง ๆ เหล่านั้น เพื่อนำมาพัฒนาการท่องเที่ยวของไทย และดึงดูดให้ชาวไทยหันมาท่องเที่ยวภายในประเทศมากขึ้น ซึ่งผลการวิจัยพบว่า รายได้ของครอบครัวโดยเฉพาะระดับรายได้ของครอบครัวที่ค่อนข้างสูง และรูปแบบการเดินทางเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดอุปสงค์การท่องเที่ยวภายในประเทศของชาวกรุงเทพมหานคร ไม่ว่าจะเป็นการพิจารณาอุปสงค์การท่องเที่ยวในช่วงเวลาใด โดยตัวแปรทั้งสองตัวแปรมีความสำคัญกับอุปสงค์การท่องเที่ยวในทิศทางบวก แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาอุปสงค์การท่องเที่ยวภายในประเทศในช่วงเวลาที่ลดลงเรื่อย ๆ พบว่าตัวแปรทั้งสองตัวแปรดังกล่าวจะลดความสำคัญลง และปัจจัยตัวอื่น ๆ ที่มีผลกำหนดอุปสงค์การท่องเที่ยวดังกล่าวมากขึ้น คือ ฤดูกาลและขนาดของครอบครัว ทั้งนี้ พบว่า ฤดูหนาว จะมีผลต่อการกำหนดอุปสงค์การท่องเที่ยวภายในประเทศของชาวกรุงเทพมหานครมากขึ้น ในทิศทางบวกส่วนครอบครัวที่มีขนาด 3-4 คน จะมีความสำคัญการกำหนดอุปสงค์การท่องเที่ยวภายในประเทศของชาวกรุงเทพมหานครมากขึ้น โดยมีความสำคัญในทางลบ ทั้งนี้การที่ฤดูหนาวมีความสำคัญในการกำหนดอุปสงค์ดังกล่าวลดลง ฤดูกาลบางฤดูกาล คือ ฤดูร้อน จะถูกตัดออกไปจึงทำให้ฤดูกาลที่เหลือมีความสำคัญมากขึ้น ส่วนตัวแปรอื่น ๆ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ ไม่มีอิทธิพลต่อการกำหนดอุปสงค์การท่องเที่ยวภายในประเทศของชาวกรุงเทพมหานครในช่วงระยะเวลาใด ๆ ก็ตาม

สุชาดา นิรมหิรัญวงษ์ (2544 : 134-136) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้สูงอายุ พบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการท่องเที่ยวภายในประเทศ ในระดับปานกลาง โดยมีความต้องการท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมากที่สุด มีความต้องการท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุศาสนสถาน ในระดับปานกลาง และมีความต้องการท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม ระดับน้อย ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการที่

ท้องถิ่นภายในประเทศของผู้สูงอายุ นั้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ เพศ สถานภาพสมรส ลักษณะครอบครัว ระดับการศึกษา ภาวะสุขภาพ รายได้ การประกอบอาชีพหลังเกษียณอายุ ตำแหน่งครั้งสุดท้ายก่อนเกษียณอายุ การให้คุณค่าต่อการท่องเที่ยว การสนับสนุนของครอบครัว การรับรู้ข่าวสารการท่องเที่ยวและประสบการณ์ท่องเที่ยว

สุพรรณนา หัสภาค (2545 : ง-จ) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างประเทศ ให้มาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ใน 6 หมวด คือ ปัจจัยด้านศิลปวัฒนธรรม ปัจจัยด้านแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ปัจจัยด้านการบริการและอสังหาริมทรัพย์ของชาวเชียงใหม่ ปัจจัยด้านความปลอดภัย ปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายต่ำ และปัจจัยด้านอื่น ๆ ซึ่งจากการศึกษาวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านศิลปวัฒนธรรมเป็นอันดับแรกที่ดึงดูดให้เดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดเชียงใหม่ รองลงมาคือปัจจัยด้านความปลอดภัย ปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายต่ำ และปัจจัยด้านอื่น ๆ ตามลำดับ และเมื่อทำการวิเคราะห์นักท่องเที่ยวแยกตามกลุ่มเพศ อายุ สถานภาพสมรส การศึกษา อาชีพ รายได้ และถิ่นที่กลุ่มอาศัยพบว่า ปัจจัยด้านศิลปวัฒนธรรม ยังคงเป็นปัจจัยที่ดึงดูดเป็นอันดับแรก ในส่วนของการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ปัจจัยด้านการบริการและอสังหาริมทรัพย์ของชาวเชียงใหม่ ปัจจัยด้านความปลอดภัย ปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายต่ำ และปัจจัยด้านอื่น ๆ ตามลำดับในส่วนของการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศหลังจากที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่แล้ว พบว่า ปัจจัยแรกที่พึงพอใจหรือประทับใจยังคงเป็นปัจจัยศิลปวัฒนธรรมรองลงมา คือ ปัจจัยด้านแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ปัจจัยด้านการบริการและ อสังหาริมทรัพย์ ของชาวเชียงใหม่ ปัจจัยด้านความปลอดภัย ปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายต่ำ และปัจจัยด้านอื่น ๆ ตามลำดับสำหรับหาวิเคราะห์นักท่องเที่ยวแยกตามกลุ่มเพศ อายุ สถานภาพสมรส การศึกษา อาชีพ และรายได้ พบว่า ไม่แตกต่าง จากการวิเคราะห์โดยรวมแต่อย่างใด ยกเว้นนักท่องเที่ยวชาวออสเตรเลียที่มีความเห็นแตกต่างจากนักท่องเที่ยวชาติอื่น คือ เห็นว่าปัจจัยด้านศิลปวัฒนธรรม ปัจจัยด้านแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ปัจจัยด้านการบริการและอสังหาริมทรัพย์ของชาวเชียงใหม่ และปัจจัยด้านความปลอดภัย สร้างความพอใจหรือประทับใจในให้เท่ากัน หลังจากมาท่องเที่ยวเชียงใหม่

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยแล้ว พบว่า มีการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากแต่งานวิจัยที่มีผู้ศึกษามาก่อนนี้พบว่าส่วนมากจะทำการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวของชาวไทยพบว่ามีน้อยมาก และการศึกษาเฉพาะกรณีของจังหวัดมุกดาหารซึ่งมีโอกาสการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ การค้า การท่องเที่ยวในกลุ่มประเทศอินโดจีนสูงจึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องศึกษาเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารต่อไป

สมมติฐานการวิจัย

1. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีเพศต่างกันมีการตัดสินใจเลือกมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารต่างกัน
2. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุต่างกันมีการตัดสินใจเลือกมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารต่างกัน
3. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีสถานภาพสมรสต่างกันมีการตัดสินใจเลือกมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารต่างกัน
4. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการตัดสินใจเลือกมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารต่างกัน
5. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอาชีพต่างกันมีการตัดสินใจเลือกมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารต่างกัน
6. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่างกันมีการตัดสินใจเลือกมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารต่างกัน
7. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีภูมิลำเนาต่างกันมีการตัดสินใจเลือกมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. วิธีการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำกับข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในจังหวัดมุกดาหารและนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเกี่ยวกับบริษัทท่องเที่ยว ในปี 2548 ที่ ททท.รวบรวมไว้ จำนวน 40,000 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในจังหวัดมุกดาหารกับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเกี่ยวกับบริษัทท่องเที่ยว ในปี 2548 โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตาราง Krejcie and Morgan (1970 : 15, อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด 2545 : 43) ได้จำนวน 380 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามชนิดปลายปิดชนิดเลือกตอบ โดยในคำถามแต่ละตอนมีรายละเอียดที่แตกต่างกันและมีวัตถุประสงค์คำถามที่แตกต่างกันออกไป โดยยึดกรอบแนวคิดของการวิจัยเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งถามเกี่ยวกับเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และภูมิลำเนา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยว จังหวัดมุกดาหาร เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ

- 5 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อสอบถามข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

วิธีการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม ดังนี้

- 1) ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือ
- 2) ศึกษาเอกสารบทความเกี่ยวกับการท่องเที่ยว อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ยุทธศาสตร์ การพัฒนาการท่องเที่ยว จากเอกสาร วารสาร อินเทอร์เน็ต
- 3) สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามชนิดปลายปิด (Closed - ended Survey Questionnaire) แบบเลือกตอบ เกี่ยวกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ส่งผลกระทบต่อตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร
- 4) นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนอบริการที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบ แนะนำ และปรับปรุงแก้ไข หลังจากนั้นนำเครื่องมือไปให้ผู้เชี่ยวชาญและผู้ชำนาญการ 3 ท่าน ได้ตรวจสอบความถูกต้องของภาษาและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) คือ
  - 4.1) นายรัฐพล สารสินธุ์ ผู้อำนวยการการท่องเที่ยว กีฬา และนันทนาการจังหวัดมุกดาหาร
  - 4.2) นายถนัดกิจ แสงแก้วชูสิน ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเมืองมุกดาหาร
  - 4.3) นางสาววิจิตพร บุทธิจักร์ ครู ค.ศ.1 หัวหน้างานส่งเสริมการศึกษาพื้นฐานศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดมุกดาหาร

5. ปรับปรุงเครื่องมือตามที่คุณเชี่ยวชาญแนะนำจัดพิมพ์ตรวจสอบนำไปทดลองใช้
6. นำเครื่องมือไปทดสอบใช้ (Try Out) กับกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีช่วงอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน
7. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาแก้ไข
8. จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการดังต่อไปนี้

1. ประสานงานกับบริษัททัวร์ทั้ง 4 บริษัท เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ความช่วยเหลืออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยโดยผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามกับกลุ่มเป้าหมาย
3. ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามทุกฉบับก่อนที่จะนำมาดำเนินการวิเคราะห์สถิติ

การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- 1) เมื่อเก็บข้อมูลครบถ้วนแล้วการตรวจสอบข้อมูลและลงรหัสในแบบสอบถามเพื่อนำไปลงในโปรแกรม SPSS for Windows เพื่อให้สะดวกต่อการวิเคราะห์
- 2) หาค่าร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดและแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ในการตอบ
- 3) นำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนโดยกำหนดค่าน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ตามวิธีการของลิเคอร์ท (Likert) กำหนดค่าคะแนนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2545 : 102)
  - 5 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
  - 4 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
  - 3 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4) นำแบบสอบถามที่ให้คะแนน แล้วนำมารวมคะแนน โดยแยกคะแนนรวมในแต่ละด้านแล้ว หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแยกตามตัวแปร แล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2545 : 103)

4.51 – 5.00 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

2.51 – 3.50 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.50 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีประมวลข้อมูลด้วยระบบคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1) ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละข้อ

2) ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่ตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Division)

3) ทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1. ค่าร้อยละ

2. การหาค่าเฉลี่ย

สูตร
$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด

n แทน จำนวนคน

3. การหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สูตร
$$S = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	n	แทน	จำนวนคน

4. การทดสอบ ค่า t- test สำหรับการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยประชากร 2 กลุ่ม (บุญชม ศรีสะอาด 2545 : 109) ถ้าความแปรปรวนของประชากร 2 กลุ่มเท่ากัน โดยใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{S_p^2 \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}}, \quad df = n_1 + n_2 - 2$$

$$S_p^2 = \frac{(n_1 - 1)s_1^2 + (n_2 - 1)s_2^2}{n_1 + n_2 - 2}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติ t-test

$\bar{X}_1, \bar{X}_2$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2

S_1^2, S_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2

n_1, n_2 แทน จำนวนคนในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

df แทน องศาความเป็นอิสระ

S_p^2 แทน ความแปรปรวนร่วม

และเมื่อความแปรปรวนร่วมของประชากร 2 กลุ่ม ไม่เท่ากัน ใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด 2545 : 112)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}, \quad df = \frac{\left(\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}\right)^2}{\frac{\left(\frac{S_1^2}{n_1}\right)^2}{n_1 - 1} + \frac{\left(\frac{S_2^2}{n_2}\right)^2}{n_2 - 1}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติ t-test
	$\bar{X}_1, \bar{X}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	S_1^2, S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	n_1, n_2	แทน	จำนวนคนในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
	df	แทน	องศาความเป็นอิสระ

5) การทดสอบค่า F-test สำหรับห้การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีมากกว่าสองกลุ่ม โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) (บุญชม ศรีสะอาด 2545 : 116)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

สูตร

เมื่อ	F	แทน	ค่าสถิติ
	MS_b	แทน	ค่าประมาณของความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
	MS_w	แทน	ค่าประมาณของความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
	SS_b	แทน	ค่าผลรวมของกำลังสองระหว่างกลุ่ม
	SS_w	แทน	ค่าผลรวมของกำลังระหว่างกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอออกเป็น 3 ตอน เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารมี 3 ด้าน คือ ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ปัจจัยทางด้านสังคม และปัจจัยด้านจิตวิทยา

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการตัดสินใจมาเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร ของนักท่องเที่ยวชาวไทย แยกตามประเด็นการพิจารณา

เพื่อความสะดวกในการนำเสนอ และแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการแปลความหมาย ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
SS	แทน	ผลรวมของความแปรปรวน
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของความแปรปรวน
df	แทน	ค่าองศาความเป็นอิสระ
t	แทน	การทดสอบค่า t
F	แทน	การทดสอบค่า F
p	แทน	ค่านัยสำคัญทางสถิติของการทดสอบค่า t และการทดสอบค่า F
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และภูมิลำเนา

ตัวแปร		จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	187	49.2
	หญิง	193	50.8
	รวม	380	100.0
อายุ	20-25 ปี	228	60.0
	26-35 ปี	23	6.1
	36-45 ปี	106	27.9
	46-60 ปี	23	6.1
	61 ปีขึ้นไป	-	-
	รวม	380	100.0
สถานภาพ	โสด	308	81.1
	สมรส	72	18.9
	รวม	380	100.0
ระดับการศึกษา	จบระดับชั้นประถมศึกษา (ป.1-ป.7)	83	21.8
	จบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย	133	35.0
	จบระดับอาชีวศึกษา, ปวช,ปวส.	46	12.1
	กำลังเรียนระดับปริญญาตรี	118	31.1
	รวม	380	100.0
อาชีพ	ข้าราชการ	81	21.3
	รับจ้าง	181	47.6
	นักศึกษา	118	31.1
	รวม	380	100.0

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ตัวแปร		จำนวน (คน)	ร้อยละ
รายได้ต่อเดือน	3,000 บาท	59	15.5
	3,500 บาท	59	15.5
	4,000 บาท	109	28.7
	5,000 บาท	26	6.8
	5,500 บาท	23	6.1
	6,000 บาท	46	12.1
	7880 บาท	58	15.3
	รวม	380	100.0
ภูมิลำเนา	ขอนแก่น	26	6.8
	นครพนม	46	12.1
	มุกดาหาร	249	65.5
	อุบลราชธานี	59	15.5
	รวม	380	100.0
ท่านเคยมากี่ครั้ง	ครั้งที่ 1	88	23.1
	ครั้งที่ 2	149	39.2
	มากกว่า 2 ครั้ง	143	37.6
	รวม	380	100.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดมุกดาหาร ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 50.8) ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20-25 ปี (ร้อยละ 60.0) รองลงมาคือ อายุ 36-45 ปี (ร้อยละ 27.9) มีสถานภาพเป็นโสด (ร้อยละ 81.1) รองลงมา สถานภาพสมรส (ร้อยละ 18.9) ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย (ร้อยละ 35.0) รองลงมาคือ ระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 31.1) ซึ่งส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง (ร้อยละ 47.6) และมีรายได้ต่อเดือนประมาณ เดือนละ 4,000 บาท (ร้อยละ 28.7) รองลงมาคือ 3,000 และ 3,500 บาทต่อเดือน (ร้อยละ 15.5) โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดมุกดาหาร (ร้อยละ 65.5) รองลงมาคือ จังหวัดอุบลราชธานี (ร้อยละ 15.5) และส่วนใหญ่เคยมาเที่ยวเป็นครั้งที่ 2 (ร้อยละ 39.2) รองลงมา ระบุว่า เคยมาเที่ยวมากกว่า 2 ครั้ง (ร้อยละ 37.6)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร จำแนกตามปัจจัยด้านสังคม ด้านจิตวิทยา และด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว ดังตารางที่ 4.2 – 4.5

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร โดยภาพรวมและรายด้าน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ	ความคิดเห็น		ความหมาย
	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านสังคมศาสตร์	3.9276	.51253	มาก
ด้านจิตวิทยา	4.1710	.70584	มาก
ด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว	4.3012	.41738	มาก
รวม	4.133	.53116	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า โดยรวมนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวทั้งทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นในด้านจิตวิทยาสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.30$) รองลงมาคือด้านสังคมศาสตร์ ($\bar{X} = 4.17$) และด้านสังคม ($\bar{X} = 3.92$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบน ของระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร ด้านสังคม

ความคิดเห็นต่อการตัดสินใจ ด้านสังคม	ความคิดเห็น		ความหมาย
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ท่านชื่นชอบการท่องเที่ยวเกี่ยวกับกลุ่มเฉพาะแยกตามเพศ	4.38	.926	มาก
2. ท่านชื่นชอบการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับกลุ่มเพื่อนที่มีอายุ รุ่นราวคราวเดียวกัน	4.37	.484	มาก
3. ท่านชื่นชอบการเดินทางท่องเที่ยวคนเดียว	3.53	.749	มาก
4. ท่านชื่นชอบการเดินทางท่องเที่ยวพร้อมกับกลุ่มเพื่อน ที่ประกอบอาชีพเดียวกัน	4.32	.728	มาก

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ความคิดเห็นต่อการตัดสินใจ ด้านสังคม	ความคิดเห็น		ความหมาย
	$\bar{X}$	S.D.	
5. ท่านเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารโดย คำแนะนำของเพื่อน	4.00	.558	มาก
6. ท่านเดินทางมาเที่ยวจังหวัดมุกดาหารด้วยตนเอง	3.53	1.087	มาก
7. ท่านเดินทางมาเที่ยวจังหวัดมุกดาหารกับครอบครัว	4.17	1.036	มาก
8. ท่านเดินทางมาเที่ยวเพราะมีเพื่อนหรือญาติที่อยู่ จังหวัดมุกดาหาร	3.60	1.268	มาก
9. จุดประสงค์หลักในการมาจังหวัดมุกดาหารของท่าน คือเยี่ยมญาติ	3.53	.749	มาก
10. จุดประสงค์หลักในการมาจังหวัดมุกดาหารของท่าน คือการมาติดต่อราชการ	4.17	1.036	มาก
11. จุดประสงค์หลักในการมาจังหวัดมุกดาหารของท่าน คือการมาทำธุรกิจ	3.60	.821	มาก
รวม	3.927	.5125	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ความคิดของกลุ่มตัวอย่างด้านสังคมศาสตร์ทั้งภาพรวมและราย
ข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีความคิดเห็นมากที่สุดสามลำดับแรกได้แก่ ท่าน
ชื่นชอบการท่องเที่ยวกับกลุ่มเฉพาะแยกตามเพศ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.38$) รองลงมาคือ ท่านชื่นชอบ
การเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับกลุ่มเพื่อนที่มีอายุรุ่นราวคราวเดียวกัน ($\bar{X} = 4.37$) และท่านชื่นชอบการ
เดินทางท่องเที่ยวพร้อมกับกลุ่มเพื่อนที่ประกอบอาชีพเดียวกัน ($\bar{X} = 4.32$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร ด้านจิตวิทยา

การตัดสินใจด้านจิตวิทยา	ความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
12. ท่านเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารเพราะแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดมุกดาหารตรงกับรสนิยมด้านการท่องเที่ยวของท่าน	4.17	.671	มาก
13. ท่านเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารเพราะประหยัดค่าใช้จ่าย	4.00	.966	มาก
14. ท่านเดินทางมาเที่ยวจังหวัดมุกดาหารโดยรับฟังข้อมูลจากสื่อมวลชน	4.32	.916	มาก
15. จุดประสงค์หลักในการมาจังหวัดมุกดาหารของท่านคือการท่องเที่ยว และพักผ่อน	4.48	.500	มาก
16. ท่านเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารเพราะกลุ่มเพื่อน ได้เคยมาเที่ยวแล้วนำข้อมูลเล่าให้ท่านฟัง	3.92	1.445	มาก
17. ชื่อเสียงด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดมุกดาหารทำให้ท่านอยากมาเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร	4.00	.558	มาก
18. ท่านคิดว่าการท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารมีความปลอดภัย	4.32	.728	มาก
19. ท่านคิดว่าจะเดินทางกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารอีกครั้งในโอกาสต่อไปอย่างแน่นอน	4.16	1.175	มาก
รวม	4.1710	.70584	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารด้านจิตวิทยาทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อที่มีความคิดเห็นสูงที่สุดสามลำดับแรกได้แก่ จุดประสงค์หลักในการมาจังหวัดมุกดาหารของท่านคือการท่องเที่ยว และพักผ่อน มากที่สุด ($\bar{X} = 4.48$) รองลงมาคือ ท่านคิดว่าการท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารมีความปลอดภัย และ ท่านเดินทางมาเที่ยวจังหวัดมุกดาหารโดยรับฟังข้อมูลจาก

สื่อมวลชน ($\bar{X} = 4.32$) และท่านเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารเพราะแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดมุกดาหารตรงกับรสนิยมด้านการท่องเที่ยวของท่าน ($\bar{X} = 4.16$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่ตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร ในด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว

การตัดสินใจด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว	ความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
20. ท่านเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารเพราะมีสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่น่าสนใจหลายแห่ง	4.53	.749	มากที่สุด
21. ท่านมาเที่ยวมุกดาหารเพราะอยากเห็นแม่น้ำโขงซึ่งเป็นแม่น้ำนานาชาติที่สำคัญ	4.22	.693	มาก
22. ท่านเดินทางมาเที่ยวจังหวัดมุกดาหารเพราะต้องการเดินทางต่อไปประเทศลาวและเวียดนาม	4.22	1.429	มาก
23. ท่านรู้สึกประทับใจในมิตรไมตรีของประชาชนคนมุกดาหารที่ให้การต้อนรับ	4.31	.462	มาก
24. ท่านรู้สึกประทับใจในธรรมชาติของแม่น้ำโขง	4.53	.749	มากที่สุด
25. ท่านรู้สึกประทับใจในรสชาติอาหาร	4.22	.412	มาก
26. ท่านรู้สึกประทับใจในการบริหารด้านที่พัก โรงแรมต่าง ๆ	4.54	.499	มากที่สุด
27. ตลาดอินโดจีนคือสิ่งจูงใจให้ท่านเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร	4.22	.412	มาก
28. การเสนอขายสินค้าด้วยข้อมูลที่เป็นจริง ราคายุติธรรม	4.07	.831	มาก
29. จังหวัดมุกดาหารจัดสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวไว้เป็นอย่างดี	4.15	.664	มาก
รวม	4.3012	.41738	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่ากลุ่มตัวอย่างได้ให้ความเห็นด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) แต่เมื่อพิจารณารายด้านแล้วพบว่ามีความเห็นอยู่ในระดับมาก

ที่สุดจำนวน 3 ข้อ และมากจำนวน 7 ข้อ โดยมีข้อที่มีระดับความคิดเห็นสูงสุดสามลำดับแรก ได้แก่ ท่านรู้สึกประทับใจในการบริหารด้านที่พัก โรงแรมต่าง ๆ สูงที่สุด ($\bar{X} = 4.54$) รองลงมา คือ ท่านเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารเพราะมีสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่น่าสนใจหลายแห่ง และท่านรู้สึกประทับใจในธรรมชาติของแม่น้ำโขง ($\bar{X} = 4.53$) และ ท่านรู้สึกประทับใจในมิตรไมตรีของประชาชนคนมุกดาหารที่ให้การต้อนรับ ($\bar{X} = 4.31$) ตามลำดับ

การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัย ไว้ดังนี้

1. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีเพศต่างกันมีการตัดสินใจเลือกมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารต่างกัน
2. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุต่างกันมีการตัดสินใจเลือกมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารต่างกัน
3. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีสถานภาพสมรสต่างกันมีการตัดสินใจเลือกมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารต่างกัน
4. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการตัดสินใจเลือกมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารต่างกัน
5. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอาชีพต่างกันมีการตัดสินใจเลือกมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารต่างกัน
6. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่างกันมีการตัดสินใจเลือกมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารต่างกัน
7. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีภูมิลำเนาต่างกันมีการตัดสินใจเลือกมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารต่างกัน

ซึ่งผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยดังกล่าวข้างต้น มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.6 – 4.17 นำเสนอตามลำดับต่อไปนี้

ตารางที่ 4.6 ผลการเปรียบเทียบการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร ของนักท่องเที่ยวชาวไทย จำแนกตามเพศ

การตัดสินใจมาท่องเที่ยว จังหวัดมุกดาหาร	เพศ	$\bar{X}$	S D	t	sig
ด้านสังคม	ชาย	3.8818	.54705	-1.609	.108
	หญิง	3.9726	.47354		
ด้านจิตวิทยา	ชาย	3.9724	.69361	-5.258	.000
	หญิง	4.3660	.66395		
ด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว	ชาย	4.3178	.36327	.713	.475
	หญิง	4.2849	.46497		
การตัดสินใจโดยภาพรวม	ชาย	4.0573	.52376	-2.59	.010
	หญิง	4.2078	.52935		

จากตารางที่ 4.6 พบว่า การตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร ของนักท่องเที่ยวชาวไทยจำแนกตามเพศ โดยภาพรวม มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่า $t = 2.59$ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านจิตวิทยามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่า $t = 5.25$ ส่วนสังคมและด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวผลการเปรียบเทียบไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.7 ผลการเปรียบเทียบการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในรายด้านโดยภาพรวม ระหว่างกลุ่มอายุที่ต่างกัน

ปัจจัย	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	25.017	3	8.339	44.326	.000
	ในกลุ่ม	61.143	325	.188		
	รวม	86.160	328			
ด้านจิตวิทยา	ระหว่างกลุ่ม	23.129	3	7.710	17.861	.000
	ในกลุ่ม	140.285	325	.432		
	รวม	163.414	328			
ด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	14.677	3	4.892	37.447	.000
	ในกลุ่ม	42.462	325	.131		
	รวม	57.140	328			

จากตารางที่ 4.7 พบว่า การตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในรายด้านโดยภาพรวม ระหว่างกลุ่มอายุที่ต่างกัน มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ 0.05 ทุกด้าน โดยด้านจิตวิทยา มีค่า $F = 17.86$ ด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว มีค่า $F = 37.44$ และด้านสังคม มีค่า $F = 44.32$ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 ผลการเปรียบเทียบการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยการเปรียบเทียบรายคู่ตามวิธี LSD ในรายด้าน โดยภาพรวมระหว่างกลุ่มอายุที่ต่างกัน

ปัจจัย	อายุ	20-25	26-35	36-45	46-60
ด้านสังคม	20-25	-	.659*	.510*	.659*
	26-35		-	.148	.000
	36-45			-	.148
	46-60				-
ด้านจิตวิทยา	20-25	-	.77*	.504*	.151
	26-35		-	.27	.625*
	36-45			-	.353*
	46-60				-
ด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว	20-25	-	.362*	.362*	.662*
	26-35		-	.000	.300*
	36-45			-	.300*
	46-60				-

* The mean difference is significant at the level .05

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ปัจจัยด้านสังคมมีคู่ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนี้ คู่ อายุ 20-25 ปี กับอายุ 26-35, 36-45 ปี และ 46-60 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน ด้านจิตวิทยา มีคู่ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนี้ คู่อายุ 20-25 กับ อายุ 26-35 ,36-45 คู่ 26-35 กับ 46-60 และคู่ 36-45 กับ 46-60 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน ด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว มีคู่ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนี้ คู่ 20-25 กับ 26-35 , 36-45 และ 46-60 คู่ 26-35 กับ 46-60 และ 36-46 กับ 46-60 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.9 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในรายด้าน โดยรวม ระหว่างกลุ่มที่มีสถานภาพโสดและสมรส

ปัจจัย	STATUS	Mean	Std. Deviation	t	sig
ด้านสังคม	โสด	3.8264	.51895	-8.143	0.000
	สมรส	4.3636	.00000		
ด้านจิตวิทยา	โสด	4.0365	.71975	-7.796	0.000
	สมรส	4.7500	.00000		
ด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว	โสด	4.2551	.45107	-4.271	0.000
	สมรส	4.5000	.00000		
รวม	โสด	4.0393	.54852	-7.149	0.000
	สมรส	4.5379	.00000		

จากตารางที่ 4.9 พบว่าความคิดเห็นต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยรวม ของกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพโสดและสมรส มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยรวม มีค่า $t = 7.14$ ในรายด้าน ด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว มีค่า $t = 4.27$ ด้านสังคมมีค่า $t = 7.79$ และด้านจิตวิทยา มีค่า $t = 8.14$ และตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร
ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในรายด้าน ระหว่างกลุ่มที่ระดับการศึกษาต่างกัน

ปัจจัย	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	17.974	3	5.991	28.557	.000
	ในกลุ่ม	68.186	325	.210		
	รวม	86.160	328			
ด้านจิตวิทยา	ระหว่างกลุ่ม	28.246	3	9.415	22.639	.000
	ในกลุ่ม	135.168	325	.416		
	รวม	163.414	328			
ด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	7.165	3	2.388	15.532	.000
	ในกลุ่ม	49.975	325	.154		
	รวม	57.140	328			

จากตารางที่ 4. 10 แสดงว่าความคิดเห็นต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร
ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในรายด้าน ของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความแตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ทุกด้าน โดยด้านสังคม มีค่า $F = 15.53$ ด้านจิตวิทยามีค่า $F =$
22.63 และด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวมีค่า $F = 28.55$ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 แสดงการเปรียบเทียบรายคู่ตามวิธี LSD ของปัจจัยด้านสังคม ด้านจิตวิทยา และด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว ระหว่างกลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

ปัจจัย	ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา	มัธยมต้น/ปลาย	อาชีวศึกษา, ปวช., ปวส.	ปริญญาตรี
ด้านสังคม	ประถมศึกษา	-	.375*	-.189*	.447*
	มัธยมต้น	-	-	-.564*	.0719.
	อาชีวศึกษา, ปวช., ปวส.	-	-	-	-.6364(*)
	ปริญญาตรี	-	-	-	-
ด้านจิตวิทยา	ประถมศึกษา	-	.5376(*)	-.3472(*)	-.2778(*)
	มัธยมต้น/ปลาย	-	-	-.8848(*)	-.2598(*)
	อาชีวศึกษา, ปวช., ปวส.	-	-	-	.6250(*)
	ปริญญาตรี	-	-	-	-
ด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว	ประถมศึกษา	-	.2583(*)	.0000	.3500(*)
	มัธยมต้น/ปลาย	-	-	-.2583(*)	.0917
	อาชีวศึกษา, ปวช., ปวส.	-	-	-	.3500(*)
	ปริญญาตรี	-	-	-	-

* The mean difference is significant at the level .05

จากตารางที่ 4.11 พบว่าผลการเปรียบเทียบรายคู่ในด้านสังคมแตกต่างกันทั้งสิ้น 5 คู่ ได้แก่ ประถมศึกษากับ มัธยมต้น/มัธยมปลาย อาชีวศึกษา (ปวช., ปวส.) และปริญญาตรี คู่ มัธยมต้น/ปลาย กับ อาชีวศึกษา (ปวช., ปวส.) และคู่ของ อาชีวศึกษา กับ ปริญญาตรี ส่วนคู่ของมัธยมกับปริญญาตรีไม่แตกต่างกัน ด้านจิตวิทยา การตัดสินใจในทุกคู่มีความแตกต่างกันอย่างมา่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว มีคู่ที่แตกต่างกันจำนวน 5 คู่ ได้แก่ คู่ ประถมศึกษา กับ คู่มัธยมต้น/ปลาย กับ ปริญญาตรี คู่มัธยมต้น/มัธยมปลาย กับ อาชีวศึกษา (ป.วช. ปวส.) และคู่ อาชีวศึกษา (ปวช. ปวส.) กับ ปริญญาตรีส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.12 แสดงการเปรียบเทียบรายคู่ ของความคิดเห็นต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัด
มุกดาหารของนักท่องเที่ยวชาวไทยในรายด้าน ระหว่างกลุ่มที่มีอาชีพแตกต่างกัน

ปัจจัย	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	39.288	2	19.644	136.624	.000
	ในกลุ่ม	46.872	326	.144		
	รวม	86.160	328			
ด้านจิตวิทยา	ระหว่างกลุ่ม	50.744	2	25.372	73.412	.000
	ในกลุ่ม	112.670	326	.346		
	รวม	163.414	328			
ด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	17.676	2	8.838	73.008	.000
	ในกลุ่ม	39.464	326	.121		
	รวม	57.140	328			

จากตารางที่ 4.12 พบว่าความคิดเห็นต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารของนักท่องเที่ยวชาวไทยในรายด้าน ระหว่างกลุ่มที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ทุกด้าน โดยด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวมีค่า $F = 73.008$ ด้านจิตวิทยามีค่า $F = 73.412$ และด้านสังคมมีค่า $F = 136.624$ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.13 แสดงการเปรียบเทียบรายคู่ของความคิดเห็นต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ตามวิธีของ LSD ในรายด้าน ระหว่างอาชีพที่แตกต่างกัน

ปัจจัย	อาชีพ	ข้าราชการ	รับจ้าง	นักศึกษา
ด้านสังคม	ข้าราชการ		-0.8268(*)	-0.2778(*)
	รับจ้าง			.5490(*)
	นักศึกษา			
ด้านจิตวิทยา	ข้าราชการ		-1.0167(*)	-0.6320(*)
	รับจ้าง			.3846(*)
	นักศึกษา			
ด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว	ข้าราชการ		-0.5413(*)	-0.1528(*)
	รับจ้าง			.3885(*)
	นักศึกษา			

* The mean difference is significant at the level .05

จากตารางที่ 4.13 พบว่าความคิดเห็นต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในด้านสังคม จิตวิทยา และด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว ระหว่างอาชีพต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทุกคู่อาชีพที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.14 แสดงการเปรียบเทียบความเห็นต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร
ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในรายด้าน ระหว่างกลุ่มผู้มีรายได้ต่างกัน

ปัจจัย	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	84.419	6	14.070	2602.517	.000
	ในกลุ่ม	1.741	322	.005		
	รวม	86.160	328			
ด้านจิตวิทยา	ระหว่างกลุ่ม	157.563	6	26.260	1445.187	.000
	ในกลุ่ม	5.851	322	.018		
	รวม	163.414	328			
ด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	57.140	6	9.523	7.1E+30	.000
	ในกลุ่ม	.000	322	.000		
	รวม	57.140	328			

จากตารางที่ 4.14 พบว่ากลุ่มที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในรายด้าน ระหว่างกลุ่มผู้มีรายได้ต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในรายด้าน โดยด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวมีค่า $F = 7.1E+30$ ด้านจิตวิทยา $F = 1445.187$ และด้านสังคม $F = 2602.517$ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.15 แสดงการเปรียบเทียบรายคู่ ในการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร ของนักท่องเที่ยวชาวไทย เป็นรายคู่ ตามวิธีของ LSD ของผู้มีรายได้ต่างกัน

ปัจจัย	รายได้	3000	3500	4000	5000	5500	6000	7880
ด้านสังคม	3000		-.9091*	-.9458*	-1.090*	-1.0909*	-1.090*	.1818*
	3500			-.0368*	-.1818*	-.1818*	-.1818*	1.0909*
	4000				-.1451*	-.1451*	-.1451*	1.1277*
	5000					.0000	.0000	.01875
	5500						.0000	1.2727*
	6000							1.2727*
	7880							
ด้านจิตวิทยา	3000		-1.5000*	-1.109*	-1.375*	-.7500*	-1.375*	.3750*
	3500			.3910*	.1250*	.7500*	.1250*	1.8750*
	4000				-.2660*	.3590*	-.2660*	1.4840*
	5000					.6250*	.0000	1.7500*
	5500						-.6250*	1.1250*
	6000							1.7500*
	7880							
ด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว	3000		-1.1000*	-.9000*	-.9000*	-1.2000*	-.9000*	-.2000*
	3500			.2000*	.2000*	-.1000*	.2000*	.9000*
	4000				.0000	-.3000*	.0000	.7000*
	5000					-.3000*	.0000	.7000*
	5500						.3000*	1.0000*
	6000							.7000*
	7880							

* The mean difference is significant at the level .05

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ด้านสังคม ผู้มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทั้งสิ้น 17 คู่ คู่รายได้ 3000 บาท กับ รายได้ 3500, 4000, 5000, 5500, 6000 และ 7880 บาท คู่รายได้ 3500 กับ 4000, 5000, 5500, 6000, และ 7880 บาท คู่รายได้ 4000 บาท กับรายได้ 5500 และ 7880 บาท คู่รายได้ 5500 บาท กับรายได้ 7880 และคู่ รายได้ 6000 บาท กับ รายได้ 7880 บาท ส่วนที่เหลืออีก 4 คู่ ไม่แตกต่างกัน ด้านจิตวิทยา ผู้มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร ต่างกันทั้งหมด 20 ข้อ จาก 21 คู่ ยกเว้นคู่ รายได้ 5000 กับรายได้ 6000 บาท ด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว ผู้มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร ต่างกันทั้งหมด 18 คู่ จาก 21 คู่ ดังนี้ คู่รายได้ 3000 บาท กับ รายได้ 3500, 4000, 5000, 5500, 6000 และ 7880 บาท คู่รายได้ 3500 กับ 4000, 5000, 5500, 6000, และ 7880 บาท คู่รายได้ 4000 บาท กับรายได้ 5500 และ 7880 บาท คู่รายได้ 5500 บาท กับรายได้ 6000 , 7880 และคู่ รายได้ 6000 บาท กับ รายได้ 7880 บาท ส่วนที่เหลืออีก 3 คู่ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.16 แสดงการเปรียบเทียบความเห็นต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร
ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในรายด้าน ระหว่างผู้มีภูมิลำเนาต่างกัน

ปัจจัย	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	33.847	3	11.282	70.094	.000
	ในกลุ่ม	52.313	325	.161		
	รวม	86.160	328			
ด้านจิตวิทยา	ระหว่างกลุ่ม	53.201	3	17.734	52.294	.000
	ในกลุ่ม	110.213	325	.339		
	รวม	163.414	328			
ด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	30.070	3	10.023	120.341	.000
	ในกลุ่ม	27.070	325	.083		
	รวม	57.140	328			

จากตารางที่ 4.16 พบว่ากลุ่มที่มีภูมิลำเนาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารของนักท่องเที่ยวชาวไทยในรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้ง 3 ด้าน โดยด้านจิตวิทยามีค่า $F = 52.29$ ด้านสังคมมีค่า $F = 70.09$ และด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว มีค่า $F = 120.34$ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.17 แสดงการเปรียบเทียบรายคู่ ในการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร ด้านสังคม ด้านจิตวิทยา และ ด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวตามวิธีของ LSD ตามรายคู่ของผู้มีภูมิลำเนาต่างกัน

ปัจจัย	ภูมิลำเนา	ขอนแก่น	นครพนม	มุกดาหาร	อุบลราชธานี
ด้านสังคม	ขอนแก่น		.0000	.4066*	1.0909*
	นครพนม			.4066*	1.0909*
	มุกดาหาร				.6843*
	อุบลราชธานี				
ด้านจิตวิทยา	ขอนแก่น		.0000	.5573*	1.3750*
	นครพนม			.5573*	1.3750*
	มุกดาหาร				.8177*
	อุบลราชธานี				
ด้านผลิตภัณฑ์ การท่องเที่ยว	ขอนแก่น		.0000	.0903	.9000*
	นครพนม			.0903	.9000*
	มุกดาหาร				.8097*
	อุบลราชธานี				

* The mean difference is significant at the level .05

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ด้านสังคม มีคู่ที่ต่างกันดังนี้ คู่ระหว่าง จังหวัดขอนแก่น กับ จังหวัดมุกดาหาร และจังหวัดอุบลราชธานี คู่ นครพนม กับ จังหวัดมุกดาหาร และจังหวัดอุบลราชธานี และคู่ จังหวัดมุกดาหาร กับจังหวัด อุบลราชธานี ส่วนคู่ ขอนแก่น กับ นครพนม ไม่แตกต่างกัน ด้านจิตวิทยา มีคู่ที่ต่างกันดังนี้ คู่ระหว่าง จังหวัดขอนแก่น กับ จังหวัดมุกดาหาร และจังหวัดอุบลราชธานี คู่ นครพนม กับ จังหวัดมุกดาหาร และจังหวัดอุบลราชธานี และคู่ จังหวัดมุกดาหาร กับจังหวัด อุบลราชธานี ส่วนคู่ ขอนแก่น กับ นครพนม ไม่แตกต่างกัน ด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว มีคู่ที่แตกต่างกัน ดังนี้ คู่จังหวัดขอนแก่น กับจังหวัดอุบลราชธานี คู่จังหวัดนครพนม กับจังหวัดอุบลราชธานี และคู่จังหวัดมุกดาหารกับจังหวัด อุบลราชธานี ส่วนที่เหลืออีก 3 คู่ ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการตัดสินใจมาเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร ของนักท่องเที่ยวชาวไทย แยกตามประเด็นการพิจารณา ดังนี้

3.1 แหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวต้องการเดินทางไปท่องเที่ยวมากที่สุด พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ ระบุว่า ต้องการเดินทางไปเที่ยวชมภูมิทัศน์ ประเทศลาว

3.2 การบริการด้านต่าง ๆ เป็นอย่างไร ดังตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารเกี่ยวกับ การบริการด้านต่าง ๆ

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D	ความหมาย
ที่พัก	3.54	.50	ดี
อาหาร	2.84	.36	ปานกลาง
ของที่ระลึก	3.00	.00	ปานกลาง
บริการท่องเที่ยว	2.82	.67	ปานกลาง
การเดินทาง	2.82	.87	ปานกลาง
รวม	3.00	0.48	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.18 พบว่า โดยรวมนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ตัดสินใจมาท่องเที่ยวในจังหวัดมุกดาหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดบริการด้านต่าง ๆ ของแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.00$) เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า มีเพียงด้านที่พักเท่านั้นที่นักท่องเที่ยวเห็นว่าอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.54$) ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง

3.3 สิ่งที่ต้องการมีการพัฒนาปรับปรุงเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว ดังตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 ค่าร้อยละของระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ตัดสินใจมาท่องเที่ยวในจังหวัดมุกดาหารเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการมีการพัฒนาปรับปรุงเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว

รายการ	การพัฒนา	จำนวน	ร้อยละ
ถนน	ปรับปรุง	175	46.05
	ไม่ปรับปรุง	205	53.95
ความสะอาด	ปรับปรุง	174	45.79
	ไม่ปรับปรุง	206	54.21
พาหนะเดินทาง	ปรับปรุง	176	46.32
	ไม่ปรับปรุง	204	53.68
ความปลอดภัย	ปรับปรุง	174	45.79
	ไม่ปรับปรุง	206	54.21
ที่พัก	ปรับปรุง	298	78.42
	ไม่ปรับปรุง	82	21.58
การอนุรักษ์ธรรมชาติ	ปรับปรุง	181	47.63
	ไม่ปรับปรุง	199	52.37
แหล่งท่องเที่ยว	ปรับปรุง	300	78.95
	ไม่ปรับปรุง	80	21.05

จากตารางที่ 4.19 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่ตัดสินใจมาท่องเที่ยวในจังหวัดมุกดาหารที่มีความคิดเห็นว่าการปรับปรุงเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในด้านถนน ร้อยละ 46.05 เห็นว่าการปรับปรุงในด้านความสะอาดและด้านความปลอดภัย ร้อยละ 45.79 เห็นว่าการปรับปรุงในด้านพาหนะเดินทาง ร้อยละ 46.32 เห็นว่าการปรับปรุงในด้านที่พัก ร้อยละ 78.42 เห็นว่าการปรับปรุงในด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติ ร้อยละ 47.63 เห็นว่าการปรับปรุงในด้านแหล่งท่องเที่ยว ร้อยละ 78.95 และเสนอให้ปรับปรุงในด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ท่องเที่ยว

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร ของนักท่องเที่ยวชาวไทย และเพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร ของนักท่องเที่ยวชาวไทย จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และภูมิลำเนา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในจังหวัดมุกดาหารและนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวกับบริษัทท่องเที่ยว ในปี 2548 ที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) รวบรวมไว้ จำนวน 40,000 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตาราง Krejcie and Morgan ได้จำนวน 380 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และชนิดปลายเปิด ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ตัดสินใจมาท่องเที่ยวในจังหวัดมุกดาหาร และตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและความตรงตามโครงสร้างจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน และได้นำมาทดลองใช้กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดมุกดาหาร เพื่อทดสอบหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t -test และค่า F -test วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร ของนักท่องเที่ยวชาวไทย สามารถสรุปได้ดังนี้

1. สภาพทั่วไปของนักท่องเที่ยว

สภาพทั่วไปของนักท่องเที่ยวจากการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดมุกดาหารส่วนใหญ่เป็น

เพศหญิง (ร้อยละ 50.8) ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20-25 ปี (ร้อยละ 60.0) รองลงมาคือ อายุ 36-45 ปี (ร้อยละ 27.9) ส่วนใหญ่มีสถานภาพเป็นโสด (ร้อยละ 81.1) และมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย (ร้อยละ 35.0) รองลงมาคือ ระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 31.1) ประกอบอาชีพรับจ้าง (ร้อยละ 47.6) และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนประมาณ เดือนละ 4,000 บาท (ร้อยละ 28.7) รองลงมาคือ 3,000 และ 3,500 บาทต่อเดือน (ร้อยละ 15.5) ซึ่งส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดมุกดาหาร (ร้อยละ 65.5) รองลงมาคือ จังหวัดอุบลราชธานี (ร้อยละ 15.5) ซึ่งส่วนใหญ่ระบุว่าเคยมาเที่ยวเป็นครั้งที่ 2 (ร้อยละ 39.2) รองลงมา ระบุว่า เคยมาเที่ยวมากกว่า 2 ครั้ง (ร้อยละ 37.6)

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้านสังคม และด้านจิตวิทยา พบว่าโดยรวมนักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นในการพิจารณาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาด้านจิตวิทยา ด้านปัจจัยส่วนบุคคล และด้านสังคมพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งสามารถสรุปปัจจัยย่อยแต่ละด้านได้ ดังนี้

1) ด้านสังคม

โดยรวมนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นในด้านจิตวิทยาสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.30$) รองลงมาคือด้านสังคม ($\bar{X} = 4.17$) และด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.92$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายข้อแต่ละด้านพบว่า ทั้งภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีความคิดเห็นมากที่สุดสามลำดับแรกได้แก่ ท่านชื่นชอบการท่องเที่ยวกับกลุ่มเฉพาะแยกตามเพศ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.38$) รองลงมาคือ ท่านชื่นชอบการเดินทางท่องเที่ยวกับกลุ่มเพื่อนที่มีอายุรุ่นราวคราวเดียวกัน ($\bar{X} = 4.37$) และท่านชื่นชอบการเดินทางท่องเที่ยวพร้อมกับกลุ่มเพื่อนที่ประกอบอาชีพเดียวกัน ($\bar{X} = 4.32$) ตามลำดับ

2) ด้านจิตวิทยา

ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อที่มีความคิดเห็นสูงที่สุดสามลำดับแรกได้แก่ จุดประสงค์หลักในการมาจังหวัดมุกดาหารของท่านคือการท่องเที่ยว และพักผ่อน มากที่สุด ($\bar{X} = 4.48$) รองลงมาคือ ท่านคิดว่าการท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารมีความปลอดภัย และท่านเดินทางมาเที่ยวจังหวัดมุกดาหารโดยรับฟังข้อมูลจากสื่อมวลชน ($\bar{X} = 4.32$) และท่านเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารเพราะแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดมุกดาหารตรงกับรสนิยมด้านการท่องเที่ยวของท่าน ($\bar{X} = 4.16$) ตามลำดับ

3) ด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว

โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) แต่เมื่อพิจารณารายด้านแล้วพบว่ามีความเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 3 ข้อ และมากจำนวน 7 ข้อ โดยมีข้อที่มีระดับความคิดเห็นสูงสุดสามลำดับแรกได้แก่ ท่านรู้สึกประทับใจในการบริหารด้านที่พัก โรงแรมต่าง ๆ สูงที่สุด ($\bar{X} = 4.54$) รองลงมาคือ ท่านเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารเพราะมีสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่น่าสนใจหลายแห่ง และท่านรู้สึกประทับใจในธรรมชาติของแม่น้ำโขง ($\bar{X} = 4.53$) และท่านรู้สึกประทับใจในมิตรไมตรีของประชาชนคนมุกดาหารที่ให้การต้อนรับ ($\bar{X} = 4.31$) ตามลำดับ

3. ผลการพิสูจน์สมมติฐานการวิจัย

ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารของนักท่องเที่ยวชาวไทย จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และภูมิลำเนา เพื่อตอบสมมติฐานของการวิจัย สรุปได้ ดังนี้

1) ผลการเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารของนักท่องเที่ยวชาวไทย จำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนรายข้อพบว่ามีความแตกต่างกันในด้านจิตวิทยา ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

2) ผลการเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารของนักท่องเที่ยวชาวไทย จำแนกตามช่วงอายุ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีช่วงอายุต่างกันตัดสินใจเลือกมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารทั้งด้านสังคม ด้านจิตวิทยา และ ด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ทุกด้าน โดยมีค่า $F = 44.32, 17.86$ และ 37.44 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบรายคู่แล้วพบว่าด้านสังคม มีคู่ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนี้ คู่อายุ 20-25 ปี กับอายุ 26-35, 36-45 ปี และ 46-60 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกันด้านจิตวิทยา มีคู่ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนี้ คู่อายุ 20-25 กับ อายุ 26-35, 36-45 คู่ 26-35 กับ 46-60 และคู่ 36-45 กับ 46-60 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน ด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว มีคู่ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนี้ คู่ 20-25 กับ 26-35, 36-45 และ 46-60 คู่ 26-35 กับ 46-60 และ 36-45 กับ 46-60 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

3) การเปรียบเทียบการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารทั้งทั้งโดยรวม และด้านสังคม ด้านจิตวิทยา และด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวของกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ทุกด้าน โดยมีค่า $t = 7.14, 8.14, 7.79$ และ 4.27 ตามลำดับ

4) การเปรียบเทียบการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารทั้งด้านสังคม ด้านจิตวิทยา และ ด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ทุกด้าน โดยมีค่า $F = 28.55, 22.63$ และ 15.53 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบรายคู่พบว่า ด้านสังคม แตกต่างกันทั้งสิ้น 5 คู่ ได้แก่ ประถมศึกษากับ มัธยมต้น/มัธยมปลาย อาชีวศึกษา (ปวช.,ปวส.) และปริญญาตรี คู่ มัธยมต้น/ปลาย กับ อาชีวศึกษา(ปวช.,ปวส.) และคู่ของ อาชีวศึกษา กับ ปริญญาตรี ส่วนคู่ของมัธยมกับปริญญาตรีไม่แตกต่างกัน ด้านจิตวิทยา การตัดสินใจในทุกคู่มีความแตกต่างกันอย่างมาจนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว มีคู่ที่แตกต่างกันจำนวน 5 คู่ ได้แก่ คู่ ประถมศึกษา กับ คู่มัธยมต้น/ปลาย กับ ปริญญาตรี คู่มัธยมต้น/มัธยมปลาย กับ อาชีวศึกษา(ปวช.,ปวส.)และคู่ อาชีวศึกษา(ปวช.,ปวส.) กับ ปริญญาตรีส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

5) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร ทั้งโดยรวม และรายด้าน ได้แก่ ด้านสังคม ด้านจิตวิทยา และ ด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวของตัวอย่างที่มีอาชีพต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ทุกด้าน โดยมีค่า $F = 136.624, 73.412$ และ 73.008 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบรายคู่พบว่า การตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร ในด้านสังคม จิตวิทยา และ ด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว ระหว่างอาชีพต่างกันมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทุกคู่อาชีพที่ระดับ 0.05

6) การเปรียบเทียบการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารด้านสังคม ด้านจิตวิทยา และ ด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้ง 3 ด้าน โดยมีค่า $F = 2602.517, 1445.187$ และ $7.1E+30$ ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบรายคู่พบว่าพบว่ามีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทั้งสิ้น 17 คู่ คู่รายได้ 3000 บาท กับ รายได้ 3500, 4000, 5000, 5500, 6000 และ 7880 บาท คู่รายได้ 3500 กับ 4000, 5000, 5500, 6000, และ 7880 บาท คู่รายได้ 4000 บาท กับ รายได้ 5500 และ 7880 บาท คู่รายได้ 5500 บาท กับรายได้ 7880 และคู่ รายได้ 6000 บาท กับ รายได้ 7880 บาท ส่วนที่เหลืออีก 4 คู่ ไม่แตกต่างกัน ด้านจิตวิทยา ผู้มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร ต่างกันทั้งหมด 20 คู่ จาก 21 คู่ ยกเว้นคู่ รายได้ 5000 กับรายได้ 6000 บาท ด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว ผู้มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร ต่างกันทั้งหมด 18 คู่ จาก 21 คู่ ดังนี้ คู่รายได้ 3000 บาท กับ รายได้ 3500, 4000, 5000, 5500, 6000 และ 7880 บาท คู่รายได้ 3500 กับ 4000, 5000, 5500, 6000, และ 7880 บาท คู่รายได้ 4000 บาท กับรายได้ 5500 และ 7880 บาท คู่รายได้ 5500 บาท กับรายได้ 6000, 7880 และคู่ รายได้ 6000 บาท กับ รายได้ 7880 บาท ส่วนที่เหลืออีก 3 คู่ ไม่แตกต่างกัน

7) การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารด้านสังคม ด้านจิตวิทยา และ ด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว ระหว่างกลุ่มที่มีถิ่นที่อยู่ต่างกันพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้ง 3 ด้าน โดยมีค่า $F = 70.09, 52.29$ และ 120.34 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า ด้านสังคม มีคู่ที่ต่างกันดังนี้ คู่ระหว่าง จังหวัดขอนแก่น กับ จังหวัดมุกดาหาร และจังหวัดอุบลราชธานี คู่ นครพนม กับ จังหวัดมุกดาหาร และจังหวัดอุบลราชธานี และคู่ จังหวัดมุกดาหาร กับจังหวัด อุบลราชธานี ส่วนคู่ ขอนแก่น กับ นครพนม ไม่แตกต่างกัน ด้านจิตวิทยา มีคู่ที่ต่างกันดังนี้ คู่ระหว่าง จังหวัดขอนแก่น กับ จังหวัดมุกดาหาร และจังหวัดอุบลราชธานี คู่ นครพนม กับ จังหวัดมุกดาหาร และจังหวัดอุบลราชธานี และคู่ จังหวัดมุกดาหาร กับจังหวัด อุบลราชธานี ส่วนคู่ ขอนแก่น กับ นครพนม ไม่แตกต่างกัน ด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว มีคู่ที่แตกต่างกัน ดังนี้ คู่จังหวัดขอนแก่น กับจังหวัดอุบลราชธานี คู่จังหวัดนครพนม กับจังหวัดอุบลราชธานี และคู่จังหวัดมุกดาหารกับจังหวัด อุบลราชธานี ส่วนที่เหลืออีก 3 คู่ไม่แตกต่างกัน

4. ผลการวิเคราะห์ ข้อเสนอแนะในการตัดสินใจมาเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร ของนักท่องเที่ยวชาวไทย แยกตามประเด็นการพิจารณา สรุปได้ ดังนี้

1) จากประเด็นคำถามที่ว่า “แหล่งท่องเที่ยวที่ท่านไปชมในการเดินทางครั้งนี้” พบว่า แหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวต้องการเดินทางไปท่องเที่ยวมากที่สุด นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ ระบุว่า ต้องการเดินทางไปเที่ยวชมภูมิทัศน์ ประเทศลาว

2) จากประเด็นคำถามที่ว่า “การบริการด้านต่าง ๆ เป็นอย่างไร” พบว่า โดยรวม นักท่องเที่ยวชาวไทยที่ตัดสินใจมาท่องเที่ยวในจังหวัดมุกดาหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดบริการด้านต่าง ๆ ของแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า มีเพียงด้านที่พักเท่านั้นที่นักท่องเที่ยวเห็นว่าอยู่ในระดับดี ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง

3) จากประเด็นคำถามที่ว่า “สิ่งที่ควรมีการพัฒนาปรับปรุงเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว” พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่ตัดสินใจมาท่องเที่ยวในจังหวัดมุกดาหารที่มีความคิดเห็นว่าควรมีการพัฒนาปรับปรุงเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในด้านถนน ร้อยละ 46.05 เห็นว่าควรมีการปรับปรุงในด้านความสะอาดและด้านความปลอดภัย ร้อยละ 45.79 เห็นว่าควรมีการปรับปรุงในด้านพาหนะเดินทาง ร้อยละ 46.32 เห็นว่าควรมีการปรับปรุงในด้านที่พัก ร้อยละ 78.42 เห็นว่าควรมีการปรับปรุงในด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติ ร้อยละ 47.63 เห็นว่าควรมีการปรับปรุงในด้านแหล่งท่องเที่ยว ร้อยละ 78.95 และเสนอให้ปรับปรุงในด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ท่องเที่ยว

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ผู้วิจัยนำประเด็นที่สำคัญและน่าสนใจนำมาอภิปรายผล ได้ ดังนี้

1. พบว่า ประชาชนที่มาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร เห็นว่าปัจจัยทางสังคมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมาด้านที่มากที่สุดสามลำดับแรกได้แก่ ท่านชื่นชอบการท่องเที่ยวกับกลุ่มเฉพาะแยกตามเพศ มากที่สุด รองลงมาคือ ท่านชื่นชอบการเดินทางท่องเที่ยวกับกลุ่มเพื่อนที่มีอายุรุ่นราวคราวเดียวกัน และท่านชื่นชอบการเดินทางท่องเที่ยวพร้อมกับกลุ่มเพื่อนที่ประกอบอาชีพเดียวกัน ด้านจิตวิทยา พบว่า ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อที่มีความคิดเห็นสูงที่สุดสามลำดับแรกได้แก่ จุดประสงค์หลักในการมาจังหวัดมุกดาหารของท่านคือการท่องเที่ยว และพักผ่อน มากที่สุด รองลงมาคือ ท่านคิดว่าการท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารมีความปลอดภัย และท่านเดินทางมาเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร โดยรับฟังข้อมูลจากสื่อมวลชน และท่านเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารเพราะแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดมุกดาหารตรงกับรสนิยมด้านการท่องเที่ยวของท่าน ตามลำดับ ด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณารายด้านแล้วพบว่ามีความเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 3 ข้อ และมากจำนวน 7 ข้อ โดยมีข้อที่มีระดับความคิดเห็นสูงที่สุดสามลำดับแรกได้แก่ ท่านรู้สึกประทับใจในการบริการด้านที่พักโรงแรมต่าง ๆ สูงที่สุด รองลงมาคือ ท่านเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร เพราะมีสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่น่าสนใจหลายแห่ง และท่านรู้สึกประทับใจในธรรมชาติของแม่น้ำโขง และ ท่านรู้สึกประทับใจในมิตรไมตรีของประชาชนคนมุกดาหารที่ให้การต้อนรับตามลำดับ

จากสิ่งค้นพบดังกล่าวสรุปได้ว่าเรื่องของปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านจิตวิทยา และด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของสิ่งที่ค้นพบแล้วจะเห็นว่า นักท่องเที่ยวชอบมาท่องเที่ยวแยกตามกลุ่มตามเพศ ที่มีอายุรุ่นราวคราวเดียวกัน และ กลุ่มอาชีพเดียวกัน เพราะมีความประสงค์จะมาพักผ่อน เนื่องจากมุกดาหารมีแหล่งท่องเที่ยวตรงตามรสนิยมของตน เช่นมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติหลายแห่ง มีแม่น้ำโขง รู้สึกปลอดภัยในการท่องเที่ยว จังหวัดมุกดาหาร นอกจากนั้นยังมีความประทับใจในการบริการของโรงแรมที่พัก เพราะและประทับใจในมิตรไมตรีของคนมุกดาหาร และจะเห็นว่า ตรงกับข้อค้นพบที่ว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาเป็นครั้งที่สอง และมากกว่า ซึ่งผลการค้นพบดังกล่าวยังมีส่วนที่สอดคล้องกันกับผลการศึกษาของ สมกมล พวงพรหม (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยจูงใจที่มีผลต่อทัศนคติและพฤติกรรมในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ

ในชุมชนถนนข้าวสาร กรุงเทพฯ ที่สำรวจนักท่องเที่ยวต่างชาติที่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษ ได้ที่เข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนข้าวสาร พบว่า ปัจจัยจูงใจในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในชุมชน ถนนข้าวสาร 3 อันดับแรกคือ ความสนุกสนานเพลิดเพลิน สินค้าราคาถูก ความสะดวกในการซื้อ สินค้า ปัจจัยจูงใจในการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับทัศนคติของนักท่องเที่ยว ปัจจัยที่มีผลต่อ ทัศนคติคือ แหล่งบันเทิง ร้านอาหาร ธุรกิจนำเที่ยว แหล่งจำหน่ายสินค้า ร้านอินเทอร์เน็ต และ งานวิจัยของนาถฤดี มณีเนตร (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจที่ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยวบริเวณพรมแดนด่านตรวจคนเข้าเมืองมุกดาหาร ที่สำรวจ นักท่องเที่ยวที่เดินทางไปยังด่านตรวจคนเข้าเมืองมุกดาหาร พบว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจเกี่ยวกับ รายได้ ความสะดวกของการคมนาคม รวมทั้งปัจจัยด้านกายภาพที่เป็นส่วนของสภาพภูมิอากาศ ทัศนียภาพ เป็นเงื่อนไขให้บุคคลเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุวิทย์ กุลาเลิศ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาว ต่างประเทศในเขตอำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ พบว่า อาชีพ สถานภาพสมรส และสื่อที่ได้รับ ของนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับเหตุผลในการตัดสินใจมาท่องเที่ยว ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยที่สื่อที่ได้รับของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับเหตุผลในการตัดสินใจมาท่องเที่ยวมากที่สุด ส่วนข้อวิตกว่านักท่องเที่ยวเดินทางมาเพื่อผ่านไปประเทศเพื่อนบ้านนั้นสมควรจะเลิกวิตก กังวลได้เพราะว่า ข้อที่ว่าการเดินทางมาจังหวัดมุกดาหารเพื่อจะเดินทางไปประเทศเวียดนาม นั้นไม่ใช่ปัจจัยสำคัญที่สุด เพราะความสำคัญในเรื่องนี้มีเท่ากับการคิดใจในรสชาติอาหาร ตลาดอิน โดจีน และการอยากเห็นแม่น้ำโขงเท่านั้นเอง

2. ผลการเปรียบเทียบปัจจัยทางด้านปัจจัยส่วนบุคคลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวจังหวัด มุกดาหารพบว่านักท่องเที่ยวที่มีความแตกต่างทางด้านปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ สมรส การศึกษา อาชีพ รายได้ และภูมิลำเนาของนักท่องเที่ยว มีปัจจัยในการตัดสินใจทางด้าน สังคม จิตวิทยา และ ผลกระทบต่อการท่องเที่ยว แตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน แสดงว่าปัจจัย ทางด้านปัจจัยส่วนบุคคลก็เป็นปัจจัยสำคัญต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร แสดงว่า แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดมุกดาหารมีหลายประเภท และอย่างหลากหลายจนสามารถตอบสนอง ความต้องการของนักท่องเที่ยวได้อย่างครอบคลุมทั่วถึง ทั้งด้านเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และ รายได้ หากดูให้สัมพันธ์กับปัจจัยทางด้านสังคมที่นักท่องเที่ยวชอบท่องเที่ยวกับกลุ่มแยกตาม เพศ กลุ่มอายุ และกลุ่มอาชีพ ยิ่งมองเห็นความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยวของมุกดาหารยิ่งขึ้น เมื่อพิจารณาจากอายุ อาชีพ รายได้ และสถานภาพสมรส พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ อายุ ระหว่าง 20-25 ปี อาชีพรับจ้าง รายได้ 4000 บาท และเป็นโสด จึงอาจมองได้ว่าจังหวัดมุกดาหารเป็นแหล่ง ท่องเที่ยวสำหรับคนรุ่นใหม่หรือคนหนุ่มสาว ที่มีรายได้ไม่น้อยก็สามารถมาท่องเที่ยวได้ และ การเป็น

โสด อาจชี้ให้เห็นว่ามุกดาหารเป็นสถานที่ ๆ สวยงามมีสิ่งดึงดูดใจเพียงพอที่จะทำให้หนุ่มสาวเดินทางมาเพื่อบ่มเพาะความรักในท้องถิ่น และ เติบโตมาจนนำไปสู่ประจวบเหมาะได้ ในที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุวิทย์ กุลาเลิศ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในเขตอำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ พบว่า อาชีพสถานภาพสมรส และสื่อที่ได้รับของนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับเหตุผลในการตัดสินใจมาท่องเที่ยว ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยที่สื่อที่ได้รับของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับเหตุผลในการตัดสินใจมาท่องเที่ยวมากที่สุด ส่วนงานวิจัยของสุชาดา นิมิตรัญญ์ (2544 : 134-136) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้สูงอายุ พบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการท่องเที่ยวภายในประเทศ ในระดับปานกลาง โดยมีความต้องการท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมากที่สุด มีความต้องการท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศาสนสถาน ในระดับปานกลาง และมีความต้องการท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม ระดับน้อย ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการที่ท่องเที่ยวภายในประเทศของผู้สูงอายุนั้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ เพศสถานภาพสมรส ลักษณะครอบครัว ระดับการศึกษา ภาวะสุขภาพ รายได้ การประกอบอาชีพหลังเกษียณอายุ ตำแหน่งครั้งสุดท้ายก่อนเกษียณอายุ การให้คุณค่าต่อการท่องเที่ยว การสนับสนุนของครอบครัว การรับรู้ข่าวสารการท่องเที่ยวและประสบการณ์ท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะ

จากข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้
ข้อเสนอแนะทั่วไป

1) ในการจัดสถานที่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ควรพิจารณาถึงความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อแหล่งเที่ยวนั้นว่ามีความต้องการให้พัฒนาในรูปแบบใด หรือต้องการให้ได้ประโยชน์จากแหล่งเที่ยวนั้นในด้านใด ซึ่งจะเป็แนวทางพิจารณากิจกรรมเสริมในการตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว เพื่อสร้างความพึงพอใจให้แก่นักท่องเที่ยวมากที่สุด

2) ควรพิจารณาถึงสิ่งอำนวยความสะดวก ความสะอาด ความปลอดภัย การจัดบริการด้านต่าง ๆ ในแหล่งเที่ยวนั้นว่ามีสิ่งใดที่ต้องการเพิ่มเพื่ออำนวยความสะดวกและรองรับปริมาณนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวชม เพื่อสร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยว

3) ควรพิจารณาถึงขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งเที่ยวนั้นว่าสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้มากน้อยเพียงใด เพื่อให้ง่ายต่อการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว และเป็น

แนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีคุณภาพต่อไป และที่สำคัญควรพิจารณาถึงความมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นในการพัฒนาการท่องเที่ยว อันจะนำไปสู่การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ยั่งยืนพร้อมกับพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่นไปพร้อมกันอีกด้วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ
2. ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมกรท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว
3. ควรมีการศึกษาถึงรูปแบบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เอื้อต่อความต้องการมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และต่างชาติ
4. ควรมีการศึกษาถึงกลยุทธ์การจัดการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ของแหล่งท่องเที่ยว ในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือทุกจังหวัด

บรรณานุกรม

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 36 ปี การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ดอกเบี๋ย,
2539 .
- ฉลองศรี พิมพ์สมพงศ์. การวางแผนและพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2546.
- ชมพูนุท โมราชาติ. พฤติกรรมของนักท่องเที่ยว. อุบลราชธานี : คณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2548.
- ชลธิชา บุญนาค. เอกสารประกอบการสอน พฤติกรรมนักท่องเที่ยว (553-412). กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, 2544.
- ดุษฎี ชุมสาย และคนอื่น ๆ. ปฐมบทแห่งวิชาการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2527.
- ธงชัย สันติวงษ์. พฤติกรรมผู้บริโภค. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช. 2533.
- นิคม จารุมณี. การท่องเที่ยวและการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์,
2536.
- นาถฤดี มณีเนตร. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจที่ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยวบริเวณ
พรมแดนด่านตรวจคนเข้าเมืองมุกดาหาร,” วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.
(มกราคม-มีนาคม 2546) : 58-67.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2545.
- สุวีรัตน์ เตชะทวิวรรณ. เอกสารประกอบการสอนวิชาพฤติกรรมนักท่องเที่ยว.
มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ภาควิชาบริหารธุรกิจ. คณะวิทยาการจัดการ, 2545.
- สมกมล พวงพรหม. “ปัจจัยจูงใจที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติและพฤติกรรมในการท่องเที่ยวของ
นักท่องเที่ยวต่างชาติในชุมชนถนนข้าวสาร กรุงเทพฯ” บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. มีนาคม, 2546 : 131-138.
- เสรี วงษ์มณฑา. พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพฯ : วีระฟิล์มและโซเท็กซ์จำกัด. 2542.
- . การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพฯ : วีระฟิล์มและโซเท็กซ์, 2542.
- Kotler, Philip. **Marketing Management**, The Millennium Edition. New Jersey : Prentice Hall,
2000.
- Krejcie, R.V. and Morgan E.W. “Determining Simple Size for Research Activities,” Educational
and Psychological Measurement. 23 (Much 1970) : 32-34.

- วินิจ วิรยางค์กูร. การจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะ
เศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2532.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. อนุสาร อสท. ปีที่ 44 ฉบับที่ 9 2548. (สิงหาคม) กรุงเทพฯ : การ
ท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2548
- พิบูล ทีปะปาล. การโฆษณาและการส่งเสริมการขาย. กรุงเทพฯ : มิตรสัมพันธ์กราฟฟิค, 2545.
- ชนิศา ครุจิรานวัฒน์. เจตคติของผู้ประกอบการด้านที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในเขตภาค
กลางของประเทศไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง, 2546
- จอมใจ สวรรค์. แนวทางการพัฒนาจังหวัดมุกดาหารและพื้นที่เกี่ยวเนื่อง. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต.
สถาปัตยกรรมศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- ชำนาญ พินศรี. แนวทางการพัฒนาชุมชนชายแดนเมืองมุกดาหารเพื่อรองรับผลกระทบจากสะพาน
มิตรภาพ. วิทยานิพนธ์ (ศ.ม.)--จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- สิริกาญจน์ ปรับโตวิด โจโย. การเปิดรับข่าวสารการท่องเที่ยวกับการตัดสินใจ เดินทางท่องเที่ยว
ต่างประเทศ. กรุงเทพฯ : นิเทศศาสตร์พัฒนาการ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- สุภาพ บุญไชย และคนอื่น ๆ. การวิจัยการจัดการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม =
Tourism management for developing Maha Sarakham province research.
มหาสารคาม : ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม, 2540.
- ณัฐกานต์ ไรจน์ดมะ . ปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์การท่องเที่ยวภายในประเทศของชาว
กรุงเทพมหานคร. ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- สุชาดา นิมหิรัญวงษ์. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการท่องเที่ยวภายในประเทศของ
ผู้สูงอายุ. วิทยานิพนธ์ (ศษ.ม. (ประชากรศึกษา))--มหาวิทยาลัยมหิดล, 2544.
- สุพรรณนา หัศภาค. ปัจจัยที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศให้มาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่.
วิทยานิพนธ์ เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2545.
- สุวิทย์ กุลาเลิศ. การศึกษาการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในเขตอำเภอเกาะสมุย
จังหวัดสุราษฎร์ธานี. ภาคนิพนธ์คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร
ศาสตร์, 2543.

ระพีพรรณ ทองหล่อ และคนอื่นๆ. ลักษณะการใช้จ่ายเงินเพื่อซื้อผลิตภัณฑ์และความต้องการใช้
บริการของนักท่องเที่ยวต่างชาติ เพื่อการท่องเที่ยวในประเทศไทย : รายงานการวิจัย.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2546.

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารของนักท่องเที่ยวชาวไทย

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มุ่งให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นผู้ตอบ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน
ดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อสอบถามข้อคิดเห็นเพิ่มเติม
ในการตอบแบบสอบถามทั้ง 3 ตอนนี้ ผู้วิจัยขอความกรุณาจากท่านช่วยตอบแบบสอบถามด้วยตัวของท่านเองให้ครบทุกข้อตรงตามสภาพความเป็นจริงมากที่สุด ข้อมูลที่ท่านตอบ ผู้วิจัยจะนำไปวิเคราะห์และนำเสนอในภาพรวม ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากลยุทธ์การท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลจากท่านเป็นอย่างดีและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นางพรพิมล โตสัจจะ

นักศึกษาปริญญาโท สาขายุทธศาสตร์การพัฒนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

แบบสอบถาม

เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) ที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

1.ชาย

2.หญิง

2. อายุ

1. 20 - 25 ปี

2. 26 - 35 ปี

3. 36 - 45 ปี

4. 46 - 60 ปี

5. 61 ปีขึ้นไป

3.สถานภาพ

1.โสด

2.สมรส

3.หย่าร้าง

4.อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4.ระดับการศึกษา

1.ไม่ได้เรียน

2.จบระดับชั้นประถมศึกษา (ป.1 - ป.7)

3.จบระดับมัธยมตอนต้น/ ตอนปลาย

4.จบระดับอาชีวศึกษา, ปวช., ปวส.

5.กำลังเรียนระดับ.....

6.อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5.อาชีพ

1.ข้าราชการ

2.ธุรกิจ

3.รับจ้าง

4.นักศึกษา

5.อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

6.รายได้ต่อเดือน.....

7.ภูมิลำเนา อำเภอ..... จังหวัด.....

8.ท่านเคยมากี่ครั้ง

1. ครั้งที่ 1

2. ครั้งที่ 2

3.มากกว่า 2 ครั้ง

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ตัดสินใจมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนตามความเป็นจริงซึ่งตรงกับความคิดเห็นของท่าน

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
	5	4	3	2	1
ปัจจัยด้านสังคม					
1. ท่านชื่นชอบการท่องเที่ยวกับกลุ่มเฉพาะแยกตามเพศ					
2. ท่านชื่นชอบการเดินทางท่องเที่ยวกับกลุ่มเพื่อนที่มีอายุรุ่นราวคราวเดียวกัน					
3. จุดประสงค์หลักในการมาจังหวัดมุกดาหารของท่านคือเยี่ยมญาติ					
4. จุดประสงค์หลักในการมาจังหวัดมุกดาหารของท่านคือการมาติดต่อราชการ					
5. จุดประสงค์หลักในการมาจังหวัดมุกดาหารของท่านคือการมาทำธุรกิจ					
6. ท่านเดินทางมาเที่ยวเพราะมีเพื่อนหรือญาติที่อยู่จังหวัดมุกดาหาร					
7. ท่านเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารโดยคำแนะนำของเพื่อน					
8. ท่านเดินทางมาเที่ยวจังหวัดมุกดาหารด้วยตนเอง					
9. ท่านเดินทางมาเที่ยวจังหวัดมุกดาหารกับครอบครัว					
10. ท่านชื่นชอบการเดินทางท่องเที่ยวคนเดียว					
11. ท่านชื่นชอบการเดินทางท่องเที่ยวพร้อมกับกลุ่มเพื่อนที่ประกอบอาชีพเดียวกัน					

ปัจจัยด้านจิตวิทยา					
12. ชื่อเสียงด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดมุกดาหารทำให้ท่านอยากมาเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร					
13. ท่านคิดว่าการท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารมีความปลอดภัย					
14. ท่านเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารเพราะแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดมุกดาหารตรงกับรสนิยมด้านการท่องเที่ยวของท่าน					
15. ท่านเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารเพราะประหยัดค่าใช้จ่าย					
16. จุดประสงค์หลักในการมาจังหวัดมุกดาหารของท่านคือการท่องเที่ยว และพักผ่อน					
17. ท่านคิดว่าจะเดินทางกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารอีกครั้งในโอกาสต่อไปอย่างแน่นอน					
18. ท่านเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารเพราะกลุ่มเพื่อนได้เคยมาเที่ยวแล้วนำข้อมูลเล่าให้ท่านฟัง					
19. ท่านเดินทางมาเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร โดยรับฟังข้อมูลจากสื่อมวลชน					
ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว					
20. ท่านเดินทางมาเที่ยวจังหวัดมุกดาหารเพราะต้องการเดินทางต่อไปประเทศลาวและเวียดนาม					
21. ท่านเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารเพราะมีสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่น่าสนใจหลายแห่ง					
22. ท่านรู้สึกประทับใจในมิตรไมตรีของประชาชนคนมุกดาหารที่ให้การต้อนรับ					
23. ท่านรู้สึกประทับใจในธรรมชาติของแม่น้ำโขง					
24. ท่านรู้สึกประทับใจในรสชาติอาหาร					
25. ท่านรู้สึกประทับใจในการบริหารด้านที่พัก โรงแรมต่าง ๆ					

26. ตลาดอินโดจีนคือสิ่งจูงใจให้ท่านเดินทางมาท่องเที่ยว จังหวัดมุกดาหาร					
27. การเสนอขายสินค้าด้วยข้อมูลที่เป็นจริง ราคายุติธรรม					
28. จังหวัดมุกดาหารจัดสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ไว้เป็นอย่างดี					

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

3.1 แหล่งท่องเที่ยวที่ท่านไปชมในการเดินทางครั้งนี้ (มากกว่า 1 ข้อ)

☐	☐ .....
☐	☐ .....
☐	☐ อื่น ๆ ระบุ .....

3.2 การบริการด้านต่าง ๆ เป็นอย่างไร

	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ไม่ดี
ที่พัก	☐	☐	☐	☐
อาหาร	☐	☐	☐	☐
ของที่ระลึก	☐	☐	☐	☐
บริการท่องเที่ยว	☐	☐	☐	☐
การเดินทาง	☐	☐	☐	☐

3.3 สิ่งที่ควรมีการพัฒนาปรับปรุงเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว

☐ ถนน	☐ ความสะอาด
☐ พาหนะเดินทาง	☐ ความปลอดภัย
☐ ที่พัก	☐ การอนุรักษ์ธรรมชาติ
☐ แหล่งท่องเที่ยว	☐ อื่นๆ.....

(ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม)

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ภาคผนวก ข
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ภาคผนวก ค
หนังสือราชการที่เกี่ยวข้อง

ภาคผนวก ง
ภาพสถานที่ท่องเที่ยว

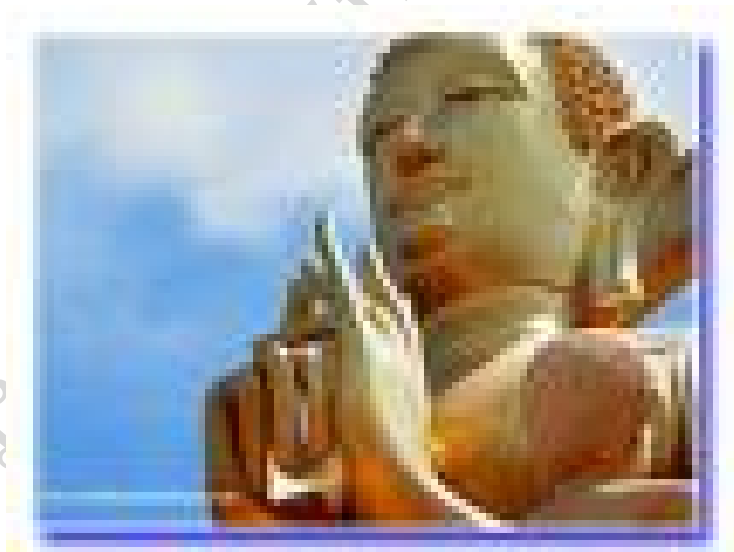

วัดพระศรีมหาโพธิ (วัดโพธิ์ศรี).

วัดพระศรีมหาโพธิ (วัดโพธิ์ศรี).

วัดภูด่านเตี้ย

ศาลเจ้าแม่สองนาง

สักการสถานพระมรดาแห่งมรณสักขีสองดอน.

แก่งกะเบา

ตลาดอินโดจีน

น้ำตกตาดโตน

สะพานมิตรภาพไทยลาว

ภูผาทีบ

อุทยานสมเด็จพระเจ้า ฐานปฏิบัติการวรรณ

โฮมสเตย์บ้านภู.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นางพรพิมล โตสัจจะ
วัน เดือน ปี เกิด	4 กุมภาพันธ์ 2507
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 203 ถนนพิทักษ์พนมเขต ตำบลมุกดาหาร อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	ผู้จัดการ บริษัท มุกดา ทัวร์
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	บริษัท มุกดา ทัวร์ อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2526	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมุกดาหาร อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร
พ.ศ. 2540	ครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
พ.ศ. 2552	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สาขายุทธศาสตร์การพัฒนา) มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี